

Naročnine mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/I

Telefoni uredništva: dnevna služba
2050. — nočna 2996. 2994 in 2050

SCODENEC

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Ček. rečun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.549 za inserate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
pondeljka in dneva po prazniku

MacDonald - žrtev brezposelnosti

Nad enomilijonska množica brezposelnih je z majskimi volitvami v letu 1929 postavila na vlado Skota Ramsaya Mac Donalda in lahko rečemo, da ga je v nedeljo prav ta množica, ki je med tem časom narasla preko dveh milijonov, strmoglavila. Mac Donald je padel ob vprašanju angleške brezposelnosti.

V sklad za brezposelne plačajo vsak teden podjetniki 8 pence, delavec 7 pence in država 7 pence in pol. V marcu tega leta so stali nezaposljeni delavci 9 in pol milijona funtov, od katerih so delavci in podjetniki plačali samo dva milijona, ostali znesek pa država. V smislu poročila takozvanega odbora za varčevanje, v katerem so zastopane vse angleške stranke, bo znašal primanjkljaj v državnem proračunu okoli 120 milijonov funtov. Da se ta primanjkljaj, ki se navaja kot glavni vzrok nestalnosti angleškega funta, izloči, predlaga omenjeni odbor, naj vlada za 20% zniža prispevek k skladu za brezposelne in tako prihrani 66.500.000 funtov: zato pa se mora zvišati prispevek delavcev in podjetnikov, in sicer za v sklad brezposelnih kakor tudi za socialno zavarovanje. Okoli 13 milijonov naj bi vlada prihranila z znižanjem plač učiteljem in profesorjem, osem milijonov pri cestah, tri milijone pri armadi in mornarici ter en milijon pri pokojnjinah.

Za rešitev tega vprašanja, to je komu naj država utrga zahtevani prihranek 120 milijonov funtov, je Mac Donald napovedal narodu idealno geslo, naj to breme nosijo vsi Angleži enakomerno: 120 milijonov naj se razdeli med vse stanove sorazmerno po njihovem premičenju. V načelu so bile vse tri angleške stranke za to rešitev, borbba je začela med njimi šele, ko je bilo treba vprašanje rešiti praktično. Konservativci so zahtevali, da mora vlada izvesti politiko varčevanja, to se pravi, da mora izdatke skrčiti ne pa dohodkov zvišati. Vedeli so dobro, da je odbor za varčevanje predlagal v prvi vrsti znižanje prav taistih postavk v državnem proračunu — podpore brezposelnim, socialno zavarovanje in plače učiteljev — ki režejo v živo angleške nižje sloje, med katerimi ima Mac Donaldova delavska stranka največ pristašev. Če bi se Mac Donaldova vlada odločila za predlage odbora za varčevanje, ki so si jih osvojili konservativci, bi zadela v prvi vrsti svoje volive, ki bi tega pri prihodnjih volitvah ne pozabili, in s tem udarila svojo lastno stranko. Laboristi seveda niso šli na limanice in vlada je po svojem tisku ponovno zanikala vesi o znižanju podpor brezposelnim. Določen program za ozdravljenje sedanje finančne krize ni znan, ker ga vlada sploh ni objavila.

Vlada bi bila rada zvišala uvozno carino na vse predmete za 10% in tudi dohodninski davek. S tem pa je prišla v zagato, iz katere ni bilo izhoda. Za zvišanje carin bi morda živila v zbornici večino. Toda za ta predlog bi glasovali kompaktne konservativci, ki so znani zagovorniki carin, to je opozicija, med tem ko bi proti njemu glasoval velik del laburistov in liberalci, saj je znan, da so liberalci in laburisti (med njimi minister Snowdon in Graham) pristaši brezbarinskega sistema. V tem primeru bi se znašel Mac Donald v parlamentu v silno mučnem položaju, ko bi mu obrnili hrbet lastni poslanci. Protiv povisjanju dohodninskega davka, ki bi zadel v prvi vrsti kapitaliste in industrije sploh, pa bi glasovali konservativci in del liberalcev, tako da bi predlog propadel.

Mac Donald se je skušal rešiti z zavlačevanjem. Ker je kot državnik uvidel, da ni iz krize drugega izhoda, kakor da tudi njegova stranka doprine nekaj žrtev, je skušal prepričati svoje minstre, da je treba vsaj deloma znižati državni prispevek za sklad brezposelnih in zvišati prispevek delavcev in podjetnikov. Sam ni hotel prevzeti odgovornosti za tako dalekosežen ukrep in je zato vprašal za privoljenje Delavske strokovne zveze (Trades Unions). Izvršilni odbor je odgovoril, da mora o vprašanju odločati izreden občni zbor. Res je bil občni zbor sklican za 7. septembra. Toda dogodki so med tem Mac Donalda prehiteli. Konservativci so uvideli, da gre za golo taktično potezo žilavega Škota; stališče Trades Unions, ki zahtevajo celo, da vlada sama prevzame vse stroške za brezposelne, je bilo pač znan. Konservativni tisk je kazal čedjalje bolj znake nervoznosti in celo silno predvidni »Times« je zahteval od Mac Donalda takojšnje odločitve, češ, da je država v veliki nevarnosti in državni primanjkljaj že večji kakor ga vlada izkazuje; vsako cincanje je škodljivo in Mac Donald mora na dan s svojim načrtom za ozdravljenje finančne. V sredo se je vlada sporazumela glede načrta, v četrtek ga je predložila opozicijskim strankam, v soboto bi se moralna vršiti skupna seja vseh treh strank. Toda Mac Donald je v četrtek odletel na oddih v svoj rojstni kraj Lossiemouth očividno, da bi pridobil na času. V petek je bil pozvan iz Pariza Baldwin, načelniki konservativcev in v soboto je izšel v »Times« omenjeni članek, v katerem je urednik očital Mac Donaldu, da v tako kritičnih trenutkih ni časa za dopuste... S tem so prešli konservativci v ofenzivo in so bile vladi ure štete. Kraljev prihod je napovedal Mac Donaldovo ostavko. Po prihodu iz Londona je skušal Mac Donald še na zadnji seji laburistične vlade v nedeljo zvečer prodreti s predlogom za znižanje podpor brezposelnim, proti predlogu je nastopilo kar osem ministrov. Mac Donald, ki je nad dve leti tako spremeno vodil svoj čoln skozi hude viharje, ki je s pomočjo liberalcev, s katerimi ni imel niti določenega dogovora, vselej znal najti

Padec delavske vlade v Angliji

Nova vlada narodnega sodelovanja z MacDonaldom na čelu

Naloge nove vlade

London, 24. avg. tg. MacDonalova vlada je demisionirala. Ob 10 dopoldne so drug za drugim prišli v Bakinghamsko palačo ministriki predsednik MacDonald, potem pa Stanley Baldwin in sir Herbert Samuel. Pred palačo so se zbirale tisočglave množice. Vsi trije voditelji strank so ostali pri kralju tri četrti ure in so se poslovili od kralja opoldne. Tedaj se je začela sejta ministarskega sveta, na kateri so se posvetovali o obliki in o sestavi kabine, ki naj vodi Anglijo v prihodnjih mesecih, dokler se ne premaga akutna kriza. Seja kabine je trajala samo par minut, in ko so ministri zapustili dvorano v Downing Streetu, so izjavili razni časnikarjem, ki so jih čakali: »Vse je končano! Odstopili smo!«

Iz konservativnega krogov se čuje, da je Baldwin izjavil, da je pripravljen staviti se MacDonaldu kot šefu vlade na razpolago v »narodnem kabinetu«, česar program za premaganje akutne krize lahko podpiše. Ta njegova omemitev je pomembna, ker kaže, da nihče sedaj ne pričakuje dolgotrajne vlade. Za to vlado je dolgočena gotova narodna naloga, in ko bo ta izvršena, prenehata medstrankarski mir. S to rešitvijo se hoče preprečiti, kar itak hoče vsaka stranka preprečiti v sedanjem položaju, že iz razlogov javnega miru in hitrega dela, to je: splošne nove volitve.

London, 24. avg. tg. Kariera druge angleške vlade je končana. Njena vlada se je začela po presenetljivem volivnem uspehu delavske stranke dne 30. maja 1929 in je bila tedaj »mogoča zato, ker so se liberalci, ki bi bili sicer s konservativci še vedno tvorili večino, branili sestaviti z njimi koaliciono vlado in se tudi niso hoteli odločiti, dati konservativnemu Baldwinovemu kabinetu brezpogočno svojo parlamentarno podporo. Delavska vlada je bila danes opoldne končana, ne pa radi kakega poraza v parlamentu, kateremu je že večkrat ko-

maj ušla, temveč radi akutne podostritve finančno-politične krize v času, ko parlament ni zboroval. Delavska vlada pojde, njen šef MacDonald pa ostane, vsaj za sedaj se zdi tako. Voditelj delavske stranke bo prevzel v tako težki državni krizi predsedstvo v koalicionskem kabinetu, kar je bil to storil svoječasni liberalec Lloyd George v neki drugi težki krizi med svetovno vojno. Ce ne bi bil Lloyd George danes bolan, kdo ve, ali ne bi zopet poklicali njega. Tedaj Lloyd Georgeva odločitev in potem slednja dejanja so napravila Lloydova Georgea za rešitelja domovine v težkih časih. Toda njegova stranka tedanjega preloma svojih načel ni nikdar več premagal, in ker v parlamentarno vladani državi omogoča oblast samo stranka vodilnih osebnosti, ni Lloyd George kljub svoji nadarjenosti in svojim zaslugam prišel več do oblasti. Ali se bo zgodilo z MacDonaldom prav tako? Na to vprašanje je vsekakor treba odgovoriti z »da«. Danes se je začelo tretje predsedstvo MacDonalda, ki bo obenem tudi zadnje. In če bo uspešno, če bo danes ad hoc sestavljena vlada premagala svojo ogromno nalogu, bo to zanj vsaj slavna vlada. V angleški zgodovini bo živel kot zvez služabnik svoje države. Delavska stranka pa si bo poiskala novega voditelja.

London, 24. avg. AA. Tekom popoldneva je imel Macdonald sestanke z Baldwinom, Chamberlainom in s Samuelom. Ob 5 je odšel v Bakinghamsko palačo, kjer je kralju izročil ostavko kabine. Kralj je sprejel ostavko in poveril Macdonaldu mandat za sestavo kabine nacionalnega edinstva.

Med Macdonaldom, Samuelom in Baldwinom se sedaj pogajanja v teku o razdelitvi portfeljev v novi vladi.

Dveti članov dosedanjega kabine je izjavilo, da ne soglašajo z novo Macdonaldovo politiko. Nova vlada bo štela 12, oziroma največ 15

članov. Kakor je znano je imel pravkar odstopivši Macdonaldov kabinet 20 ministrov. Politiki krogi si niso na jasnom, koliko članov delavske stranke bo v spodnji zbornici sledilo Macdonaldu. Voditelji delavske stranke se večinoma proti Macdonalu, zato ni izključeno, da bo imel novi predsednik vlade za seboj samo 50 članov delavske stranke. Drugi zopet pravijo, da bo to število mnogo večje. Večerni listi smatrajo, da bo Macdonald imel 176 poslancev na svoji strani. Vseskor bodo sedanj dogodki povzročili razkol v delavski stranki in opozicionalni elementi bodo postali radikalnejši. Nova vladi ne prisijojo dolge življene. Nova vlada bo predložila parlamentu svoje finančne predloge, nakar bo moral kralj najbrž že v jeseni ali pa pozimi razpisati nove volitve.

London, 24. avg. tg. Ob 9.15 so iz predsednišča ministarskega sveta izdali časnikom nastopni komunik: »Ministrski predsednik je potem, ko mu je Nj. Veličanstvo poverilo sestavo vlade, danes popoldne imel posvetovanja z Baldwinom, sicer Herberтом Samuelom in ministrom Snowdonom o osebah, ki naj se kralju predložijo kot članove nove vlade. V posvetovanjih so že precej napredovali. Posebna naloga, s katero se bo sestavila nova vlada, je, premagati krizo, v kateri se nahaja sedanji položaj. Nova vlada ne bo koalicija vlada v navadnem pomenu besede, temveč vlada sodelovanja za dosegajo tega edinega cilja. Ko bo ta cilj dosežen, bodo politične stranke zavzamele svoja stališča, da se brez zadržanja odpravijo višji izdatki nad državne dohodke. Namesto v sklicati parlament 8. septembra ter predlagati tudi občinam, da izdatno skrajšajo izdatke in preskrbijo denar, s katerim naj se omogoči uravnoteženje državnega gospodarstva. Ker ni samo gospodarstvo v blagostanje angleškega naroda, temveč tudi velikega dela civiliziranega sveta zgrajeno na zaupanju funta sterlinga, bo vlada storila vse, da bo to zaupanje ohranila nepoškodovano.«

izkoristil ter dobil na a liniji kmeta. S tem je bila partija odločena. Ves napor dr. Tartakowerja je bil sedaj zmanj in je proti koncu izgubil še enega kmata, nakar se je kmalu udal. Mnogočetvilen gledele so z občudovanjem gledali, kako svetovni prvak zmaguje. Aljehinova zmagata je napravila lep vtis.

Slednjih se je boril Kostič s Stolzem, ki je napravil grdo napako. Izgubil je kmata in to najbrž zadostovalo. Partija je bila prekinjena.

Izborno se je držal češki mojster Flohr proti svojemu šahovskemu učitelju Njemeoviču. Njemeovič je igral zelo potrebitivo ter dosegel še v končnici premoč. Ob prekiniti ima dva kmata več, tako da je bil izid jasen. Stanje po drugem kolu:

Dr. Aljehin 2, Spielmann 1 in pol, Bogoljubov 1 (1), Kashdan, Maroczy, Pirc, Astaloš 1, dr. Vidmar, Kostič pol (1), dr. Tartakover pol, Flohr 0 (2), Niemčovič, Colle, Stoltz 0 (1).

te je napravil grobo napako, izgubil kvaliteto ter prešel radi nezavarovane pozicije svojega kralja v velike težave. Spielmann se je dobro zavedal svoje sanse, napravil strašen napad in porazil Pirca kmalu popoldne.

Najstrašnejša borba pa je bila med dr. Aljehimom in Tartakowerjem. Dr. Tartakover se je v Aljehinovo prvo potezo e2-e4 branil s Karo-Kahnovo obrambo. Po izredno trdi borbi je Aljehin izoliral črnega kmata in ga strahovito napadel. Tartakover se je izborno branil in izvedel menjavo tega kmeta. Aljehin je ostal le še v opozicijski premoči, katero je pa z vidnim naporom izredno fino

Kakor ob vesoljnem potopu

Prebivalstvo zapušča Hankov, ki je izgubljen — Poplave tudi v provincah gornjega Jangcekianga

Sangaj, 24. avgusta. Upanje, da bo nivo Jangcekianga padel, se žalibog ni uresničilo, ampak je voda narastila na 53 in pol čevljev, kar znači vse, kar je vodila. Voda je razrušila še zadnje pomožne jezove. Ker so vode poplavile največji del skladis, je vprašanje preskrbe prebivalstva in bežencev z vodili slej ko prej akutno. Zdravstvene razmere so naravnost obupne, ker greznice, razkrnjajoči se trupi živali in druge snovi, ki plavajo po vodi, okužujejo ozračje.

Položaj v mestu Hankovu je postal sedaj tako kritičen, da prebivalstvo samo izpraznjuje mesto, ker se je bat, da ga bo Jangcekiang popolnoma poplavil. Začenjajo se podirati tudi velike in solidne hiše in sta se podrla dva hotela, v katerih je bilo nastanjenih veliko bežencev, ki so pri tem našli smrt.

O obsegu poplave še sedaj prihajajo poročila. Izve se, da so poplavljene tudi province Honan, severni Anhvej, severni Kjangsu in Santung. Tukaj je poplavljeno povzročila reka Hvaj. Samo v provincah Honan in Anhvej je poplavljениh 20 okrajev, v katerih je uničena vsa žetev in so poškodovana vsa mesta in vasi. V provinci Kjangsu pa je poplavljeno rodotvorno ozemlje 10.000 kvadratnih milij. Voda stoji tukaj 3 do 10 čevljev visoko in seveda tudi ne bo mogoče posejati ozimine. Škoda, ki jo je napravila reka Hvaj, ni nič manjša kakor ona, ki jo je napravil Jangcekiang.

Poroča se, da je poplavljena tudi provincia Sehan v sploh vse okraje iz zgornjem toku Jangcekianga, kjer je med mestom Čehov in Fušan po-

plavljeni vsa zemlja in kjer je utonilo nad 10.000 ljudi. Glavno mesto province Sehan, Cengtu, je tako poplavljeno, da po vseh ulicah plavajo veliki čolni.

V Vučangu blizu Hankova je utonilo okoli 1000 bežencev iz Hankova, ki so bili nastanjeni v barakah. Smrt je doletela nesrečne v par minutah, ker so se barake hipom podrele radi ogromnega pritiska vode, ko se je porušil jez preko Jangcekianga. Do sedaj je v vučanskem okraju po uradni cennici deloma umrla deloma od gladu ter od kolere in griže najmanj tretjina prebivalstva.

Hankeou, 24. avg. AA. Reka naplavila dnevno na tisoč človeških trupelj. Beda in pomankanje bežencev sta nepopisni. Med begunci so začele razsajati razne infekcijske bolezni, tako da je število človeških žrtev vedno večje.

LJUBLJANSKI VELESEJEM

„Ljubljana v jeseni“ „Kraljev teden“

29. VIII.— 9. IX. 1931

Posebne razstave: Tujski promet, razstava slovenskih mesečnih / Kmetijstvo (mlekarstvo in sirarstvo, jajca, čebelarstvo, vinarstvo, zelenjadarstvo, perutnina, kunci, kmetijski stroji). Higijena. / Novodobno gospodinjstvo. / Po hišstvo — stanovanjska in hotelska oprema. Industrijski in obrtni oddelek.

Za časa velesejma velike slavnosti „KRALJEV TEDEN“. (Operne in dramatske predstave na prostem

Brez kompasa . . .

Španska vlada bi rada šla — Severne province so se spustale Nesposobna skupščina

Madrid, 24. avg. Spor, ki je nastal med predsednikom vlade Zamoro in ustavodajno skupščino, se je poravnal. Kakor je znano, je ministriški predsednik nuančen, da naj ustavodajna skupščina ne sodi faktorjev bivšega monarhističnega režima radi kršenja ustawe, ker je večina itak zbežala iz dežele, ostale kršitve pa so preveč malenkostnega značaja, da bi se z njimi pečala zbornica, ampak zadostuje navadno sodišče. Tudi je predsednik vlade prevzel naše odgovornost za to, da je kralju in bivšim ministrom pomagal zbežati. Tudi bi takrat razprava v zbornici samo ovirala potrebitno delo na konsolidaciji republike. Skupščina pa dolgo časa ni hotela odnehati, ker so si republikanski poslanec pridobili večino volivcev najbolj z demagogično obljubo, da bodo vsi funkcionarji bivšega režima neusmiljeni kaznovani. Ker pa republikanska večina konstituante absolutno ne more riskirati preloma z ministrskim predsednikom, kar bi pomenilo popoln krah republike, katera bi naenkrat ostala brez večine, zato se je sedaj skupščina vendarle postavila na stališče ministrskega predsednika. Poslanec Madariaga je izjavil, da se ljudstvo v sedanjem momentu veliko bolj zanimalo za ceno krompirja, ki se je silno podražil, nego za politično odgovornost bivšega režima. Na ta način je vlada izvojevala v skupščini zmago, katera okrepljuje njen položaj. So pa zlobni jeziki, k trdijo, da bi bila vlada raje videla, če bi bila v tem vprašanju pogorela, zato da bi imela dober povod, da odstopi, ker je njen položaj eddalje težji.

Kulturobojni paragrali ustavnega načrta so namreč povzročili med katoličani veliko razburjanje.

Prostožidarski kongres v Parizu

Snovanje mladinskih lož

Pariz, 24. avg. Zadnja leta so se vršili mednarodni prostožidarski kongresi v Baslu, na Dunaju, Antwerpnu in v Zurevi. Te dni pa zboruje mednarodna prostožidarska liga ob prički kolonialne razstave v Parizu. Tudi tokrat se je framsosnom posrečilo, da so od raznih držav dobili zelo znižane vožnje. Značilen je tokratni framsoski kongres radi tega, ker vzopredno z njim zboruje več strokovnih konferenc, tako žurnalistov, pisateljev, zdravnikov in advokatov, za katere so prostožidarji napravili nekakšen informativen tečaj, kjer jih seznamajo s svojim delom in metodami v organizaciji. V kratkem se bo vršil v Parizu tudi II. prostožidarski mladinski kongres. Prvikrat bo podano poročilo o gibanju framsoskih ženskih odsekov v posameznih deželah. Dalje delajo pro-

XI. skupščina Jugosl. učiteljstva

Belgrad, 24. avgusta. Ž. XI. skupščina Jugoslovenskega učiteljskega združenja je danes nadaljevala in dokončala svoje delo. Dopolne je najprej imel vsečiški profesor dr. Čorovič predavanje o jugoslovenski misli v zgodovini. Nato so odbori podali poročila o svojem delovanju in je bila med drugim sprejeti tudi končna rezolucija. V rezoluciji se najprej izraza zahvala Nj. Vel. kralju Aleksandru v sledenih besedah: »XI. glavna skupščina JUU izjavlja najiskrenejšo zahvalo Nj. Vel. kralju Aleksandru I. za lastnorčno pismo, poslano jugoslovenskemu učiteljstvu, v katerem se je najlepše govoril o učiteljskem delu in JUU. Naš Največji Voditelj nam je pokazal v preteklosti in sedanjosti s svojim lepim primerom, kako se služi domovini. Učitelji so mu vedno sledili, tako v vojni do osvoboditve jugoslovenskega naroda kakor tudi v miru, na delu za prospet naše prelepe domovine. Našemu Največemu Jugoslovenskemu Voditelju Kralju Aleksandru obljubljamo, da mu bomo k graditvi srečne in močne domovine pomagali z vsem srcem, z vso svojo miselnostjo in z vsemi svojimi silami. Živel Nas Kralj Aleksander I. Istočato se je izrazila zahvala prosvetnemu ministru. Glede zveznih vprašanj pa so resolucije sledile: Skupščina pozdravlja pristopitev organizacij oml. učiteljev, ki so do sedaj bili v posebnih organizacijah izven zadržanja in z načudujočim pozdravljanjem svoje nove sodelavce. Istočato je učiteljstvo soglasno s sklepom izredne učiteljske skupščine v Zagrebu 30. junija t. l., da se vse tamkajšnje premično in nepremično imeti izroči v uporabo vsega učiteljstva.«

Zahteve učiteljev

Za prvo nalog smatramo, da sestavijo pod okvir JUU vse gospodarske in socialne ustanove, in da se postavijo na zadružni temelj in to tako, da bodo one dale velike organizacijske centre. Kot najvažnejšo in prvo potrebo smatramo ustanovitev učiteljske kreditne zadruge in prisotno prosvetnega ministra, da da svoj pristanek na načrt, ki so mu ga izročili. Glavna skupščina daje pooblastilo izvršnemu odboru, da odkupi zemljišče od belgrajskih občin za dom JUU. Po ureditvi tega vprašanja naj se pristopi k graditvi učiteljskih domov in zdrav-

Otvoritev Narodnega sobranja

Izvirno Slovencu.

Sofija, 21. avgusta.

Redko kdaj se je zbral k otvoriti narodno-sobranje, toliko ljudi kot danes, redko kdaj so bili kralj, ministri in poslanci tako živahno akclamirani kot danes. Na bullevardu Cara Osvoboditelja, isto imenovanem trgu in v državnem zboru samem se je trije ljudi. Množica je burno pozdravljala kralja, ki je ob pol 11 z avtomobilom prispel iz dvorca. Pred vhodom v zboranje je stala časuta straža, ki je kralju izkazala vojaško čast. Istolom so ga pričakovali zbrani ministri in nekateri uglednejši poslanci ter bivši ministri. Z grozljivimi surati klici in ploskanjem je bil kraljev prihod pozdravljen v seji dvorani. Vsi poslanci ter občinstvo so stojale pozdravljali kralja. Tudi komunisti so vstali. Kralj odide k prestolu. Desno se postavili min. predsednik Malinov, levo kralja pa njegov svetnik Gruev. V tem trenutku, ko izroča svetnik Gruev kralju prestolni govor, vzkliknijo komunistični poslanci: Dol s fašistiško diktaturom! Naj živi delavskokmettska vlada! ter posamezno

zapatujočo dvorano. Kralj jih pogleda, se lačno nasmejuje ter začne z jasnim glasom čitati predstolni govor. Prestolni govor med drugim omenja hudo gospodarsko krizo zlasti kmela ter je vladu odločno, da priteče na pomoč, dasi bo država utrpela radi tega ogromne žrtve. Ena od prvih nalog novega sobranja bo, spraviti v ravnotežje državne finančne. Vlada bo dalje predlagala reorganiziranje zemljiških in obrtnih kreditov. Skrbela bo za delavce v socialni zakonodaji, poskrbela bo, da se z energičnim državnim posredovanjem omili razredni boj. Vse te reforme pa so nemogoče, ako v državi sami ne vladu red in mir, za kar bo pa vrla z vsemi sredstvi, ki jih ima na razpolago, skrbela. Osiguranje međunarodnega miru in međunarodno sodelovanje je eden največjih idealov današnje svetovne politike. To so tudi načini. Bolgarija bo iskala ohranitev in poglibitev dobrih sosednjih razmer in za ojačitev prijateljstva z velikimi silami. Ona potrebuje nujnega popolnega zaupanja in izdatne podpore. Vlada bo stremljala, da razčisti pota do njih in hitro likvidira mnoge sporne zadeve, katere so se viseče med nam in nekaterimi drugimi državami. Dalje se omrežja potreba rešiti se v tej seji nekaj zakonskih predlogov za kontrolo karteljev in monopolnih cen, 2. zakon za organizacijo in nemški ob-

čitve. Danes se je zbral k otvoriti zbor, ki je danes, redko kdaj so bili kralj, ministri in poslanci tako živahno akclamirani kot danes. Na bullevardu Cara Osvoboditelja, isto imenovanem trgu in v državnem zboru samem se je trije ljudi. Množica je burno pozdravljala kralja, ki je ob pol 11 z avtomobilom prispel iz dvorca. Pred vhodom v zboranje je stala časuta straža, ki je kralju izkazala vojaško čast. Istolom so ga pričakovali zbrani ministri in nekateri uglednejši poslanci ter bivši ministri. Z grozljivimi surati klici in ploskanjem je bil kraljev prihod pozdravljen v seji dvorani. Vsi poslanci ter občinstvo so stojale pozdravljali kralja. Tudi komunisti so vstali. Kralj odide k prestolu. Desno se postavili min. predsednik Malinov, levo kralja pa njegov svetnik Gruev. V tem trenutku, ko izroča svetnik Gruev kralju prestolni govor, vzkliknijo komunistični poslanci: Dol s fašistiško diktaturom! Naj živi delavskokmettska vlada! ter posamezno

zapatujočo dvorano. Kralj jih pogleda, se lačno nasmejuje ter začne z jasnim glasom čitati predstolni govor. Prestolni govor med drugim omenja hudo gospodarsko krizo zlasti kmela ter je vladu odločno, da priteče na pomoč, dasi bo država utrpela radi tega ogromne žrtve. Ena od prvih nalog novega sobranja bo, spraviti v ravnotežje državne finančne. Vlada bo dalje predlagala reorganiziranje zemljiških in obrtnih kreditov. Skrbela bo za delavce v socialni zakonodaji, poskrbela bo, da se z energičnim državnim posredovanjem omili razredni boj. Vse te reforme pa so nemogoče, ako v državi sami ne vladu red in mir, za kar bo pa vrla z vsemi sredstvi, ki jih ima na razpolago, skrbela. Osiguranje međunarodnega miru in međunarodno sodelovanje je eden največjih idealov današnje svetovne politike. To so tudi načini. Bolgarija bo iskala ohranitev in poglibitev dobrih sosednjih razmer in za ojačitev prijateljstva z velikimi silami. Ona potrebuje nujnega popolnega zaupanja in izdatne podpore. Vlada bo stremljala, da razčisti pota do njih in hitro likvidira mnoge sporne zadeve, katere so se viseče med nam in nekaterimi drugimi državami. Dalje se omrežja potreba rešiti se v tej seji nekaj zakonskih predlogov za kontrolo karteljev in monopolnih cen, 2. zakon za organizacijo in nemški ob-

Občni zbor katolickega društva lav. školje

Maribor, 24. avgusta,

Danes se je vrnil v škofijskem dijaskem semenišču občni zbor Društva katolikov lavantske skofije, katerega se je udeležil tudi pomožni skof dr. Tomaz. Občni zbor je vodil kanonik dr. Vraber, Iz Ljubljane pa je bil navzoč dr. Mihael Opska. Udeležilo se je občnega zboru okrog 50 katolikov. Udeležba pa bi bila mnogo večja, da ne bi bili drugi zadržani vsled začetka sol. Dva važna referata dr. Blümli in prof. Bogovič sta izpolnila celodnevno zborovanje. Dr. Blümli je predaval o realizaciji katolickih živilskih misli med mladino. Globoko načelen in jasen referat o vzgojnem delu med sodobno mladino v katoliškem akcijskem smislu. Drugi referat je imel prof. Bogovič Socialno-vzgojna sila in metoda krščanstva, razmatrivanje o encikliki Quadragesimo anno s socialno-pedagoškega stališča in metodika, ki bi jo načel kateheti in duhovnik uporabili pri reševanju sodobnih socialnih problemov v soli in zunaj v družbenem življenju.

Sledila je debata o najbolj aktualnih problemih, da se ustvari načela jasnost za delo katehet. Med sklepi je posebno važen novi veroučni načrt za srednje šole, ki naj se uvede takoj v celoti v spodnjih štirih razredih. Važen je bil istotak razgovor o prireditvi novih učbenikov.

Poročilo tajnika in blagajnika kaže, da društvo dobro napreduje in posveča vso pozornost aktualnemu vzgojnemu problemu s strani pedagoške, da porabi pri svojem delu vse zbrane pridobite modernega vzgojstva ter vodi mladino v teh težkih krizah kolikor mogoče sigurno. Zelimo, da bi društvo nadaljevalo svoje delo tudi v bodoči tako uspešno, kakor ga je do sedaj.

Učiteljski pedagoški tečaj v Mariboru

Danes dopoldne ob 9 je bil v Narodnem domu otvoren pedagoški tečaj, na katerega se je zbralo nad 250 učiteljev vse dravskih banovin. Tečaj je otvoril predsednik pedagoške centralne strokovne učitelj Anton Osterc ter predstavil predavatelja prof. dr. Priboda. Dr. Priboda je v nemščini predaval ter podal glavne obrise stremljenja za reformo šole v vseh kulturnih državah.

Prisrčno slovo od Ant. Grdine

Nocjo, z jeseniškim vklakom ob 8.30 je odpotoval iz domovine voditelj ameriških Slovencev, bivši predsednik KSKJ in predsednik Baragove zvezze g. Anton Grdina. Na glavnem kolodvoru se je od njega poslovilo občinstvo na prav prisrčen način. K slavosluju se prišli med drugimi: izseljeniški komisar g. Fink, predsednik Rafaelove družbe p. Zakrajsek, g. Tensundern iz Vestfalije in še mnogi drugi. Tri male dekle, gdečne Kosirjeva, Kešetova in Waggerjeva so deklamirale g. Grdini ljubko pesmico v slovo, v imenu »Prosvete Sv. Krištofa« in Rafaelove družbe pa sta se poslovila s primernima nagovoroma od Grdine tajnik g. Košir in p. Zakrajsek. G. Grdin in njegovi gospodi so žene izročile v dar ogromne šopke nageljev in rožmarina. Vse pa jima je stiskalo roke. Bežigradski fantje so zapeli troje narodnih pesmi, sedeloval pa je tudi tamburaški zbor. Ginjen se je zahvalil g. Grdina, ponovno zatrjuječ, da ameriški Slovenec ne bodo pozabili domovine. Med burnimi klici »Zivel Grdina! Zivel ameriški Slovenec!« je odpetjal viak odličnega našega rojaka proti tunjini, sedanji njegovih novih domovin.

Avstrija proti atentatorjem

Dunaj, 24. avg. Policija je v zvezi z atentati, ki so bili izvršeni v zadnjem času na vlake v Jugoslaviji, zasišla več emigrantov. Pri nemški Kremsiru je našla revolver. Kremsir je bil takoj aretiran in bo izgnan iz Avstrije. Kar se tiče ostalih emigrantov, je izvršila preiskavo v njihovih stanovanjih. V hiši emigranta Simunovića v Klingenbachu je ugotovila, da ni pripravna za proizvajanje eksploziva, da pa je poročilo zastavilo sestavljeni peklenki stroji. Razen tega stoji hiša popolnoma na meji na nasprotni strani carinske pislare in so latko emigranti po mili volji prenosalni eksploziv za svoje ilegalno poletje. Dalje je ugotovljeno, da je bil Perčec cel juli v Klingenbachu, v bližini tega gnezda, kjer je sprejel več paketov iz Sopronja, ki so jih carinski oblasti natancno pregledale pri preiskavi, vendar pa niso našli nič sumljivega. Policija je minenja, da so ti paketi bili poslati za to, da bi skrili sled prejšnjih paketov, ki jih je dobival Perčec. Razen tega je ugotovljeno, da je bil Simunović v lanskem letu aretiran na zahtevo jugoslovenskih oblasti, vendar pa je bil kmalu izpuščen na svobo. Preiskava se nadaljuje.

Kongres pravnikov

Belgrad, 24. avg. I. Zabělkom oktobra se bo vršil v Skoplju kongres jugoslovenskih pravnikov, za katerega so storjene vse priprave. Razven raznih pravnih poročil so predvideni izleti in sicer: prvi izlet v Tetovo, Gostivah in Ohrid; drugi izlet v Prilep, Bitolj in na Kajmakčelan; tretji izlet v Gračnico in na Kosovo polje, četrti pa v Peč.

Belgrad, 24. avgusta AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja je povisan Franc Emer, tehnični svetnik tehničnega oddelka v Kranju, * 5. skupini, za višjega tehničnega svetnika v 4. skupini, I. stopnji, za tehničnega svetnika v 5. skupini pa je povisan Josip Stoli, višji tehnični pristav tehničnega oddelka banske uprave v Ljubljani, dozdaj v 6. skupini.

Belgrad, 24. avgusta AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja in na predlog ministra za gradnje ter v soglasju s predsednikom ministarskega sveta sta prenesena Ivan Vanek, tehnični svetnik tehničnega oddelka v Kranju, * 5. skupini, sta prenesena Ivan Vanek, tehnični svetnik tehničnega oddelka v Mariboru, in Oskar Jurak, tehnični svetnik tehničnega oddelka v Mariboru, k tehničnemu oddelku banske uprave v Ljubljani — oba po potrebi službe.

Hmelj

Nürnberg, 21. avg. Ig. Na današnji trg ni bilo pripejjanega nobenega blaga. Kljub temu pa je bilo prodanih 20 bal telmanščega zgodnjega hmelja letosnje, žetve najboljšega kakovosti po ceni 56 do 60 mark. Za inozemski hmelj in za lanski hmelj ni bilo nobene kupuje.

Zivina

Danajski govor se je začel. (Poročilo tvrdke Edv. Šubrsky & Co, Dunaj.) Pripejjanih je bilo na trg 2341 govor. Iz Jugoslavije 235. Cene: voli najboljši 1.65—1.70, I. 1.35—1.50, II. 1.25—1.30, III. 1.10—1.15, krave I. 1.10—1.20, II. 0.80—0.90, biki 0.80—1.15, klavna zivina 0.50—0.80. Tendenca: Cene so v splošnem ostale neizmenjene.

Praznik slovenske in katoliške Skofije Loke

Skofja Loka, 23. avgusta.

Mogočnemu refernu, ki teden za tednom odmeva po širni slovenski zemlji, se je v zadnjem času odzvala tudi naša Gorenjska in z dvema krasno uspešima prireditvama dokazala, da stoji trdno in neomajno v katoliškem slovenskem taboru in da je vdana kralju in domovini. Veličastno sta odjeknili

Po končani sv. maši je kaplan g. dr. Fajdiga pojasnil zbrani množici sledče:

»Prosvetni tabor, ki bi se imel sedaj vršiti, se ne more vršiti, ker je bilo izdano dovoljenje v zadnjem trenutku preklicano. Zato ne moremo proslaviti 10-letnice vladanja Nj. Vel. kralja, kakor bi radi. (Pri teh besedah je množica priredila ovacije

Vrle školjeločanke v narodnih nošah pri nedeljskem slavju.

v katoliškem svetu imeni Groble in Skočja Loka.

Školjeloški praznik je bil združena proslava 35-letnice, kar je bila blagoslovljena zastava Katoliškega prosvetnega društva, in 10-letnice vladanja Nj. Vel. kralja.

Okrog 5000 ljudi, med temi nad 200 narodnih noš se je udeležilo sv. maša na Glavnem trgu, ki jo je ob ministirjanju dveh gorenjskih korenjakov v narodni noš opravil starološki dekan g. Mrak. Pred sv. mašo je godba zaigrala državno himno. Med mašo pa je imel krasen cerkveni govor pisatelj F. S. Finžgar.

Rudarji na Brezjah in Bledu

Trbovlje, 24. avgusta.

V soboto dne 22. avgusta je odpeljal posebni vlak, bogato okrašen z državnimi zastavami in venci iz Hrastnika-Trbovelj v 24 vozovih naše romarje proti Brezjam. Iz Hrastnika 106, iz Trbovelj 714. Vodili so Trbovljane župnik Gašparič, kateheta Žmavc in Ratek ter kapelan Medvešek, Hrastničane pa bogoslovec Ramšak. Vreme lepo, razpoloženje romarjev izvrstno, petje po kupejih splošno. In tako je šlo vse naprej mimo Ljubljane, po lepi Gorenjski tja do Otoča. Od tam pa peš, kakor se spodobi romarjem proti Brezjam. Dolga in veličastna je bila naša procesija, ki smo jo razvrsili na Vrhu proti cerkvi na Brezjah.

Peli smo Marijine litane in moliti rožni venc, da je kar odmevalo in so Brezjani vsi začudenno gledali in strmeli, češ, glej jih rudarje, kako lepo pojelo in molijo, mi pa smo misili, da znajo le kleti in se dušati. Da, tako nas svel povsod srdi, ne samo na Brezjah in misli, da smo mi rudarji neka posebna vrsta ljudi, polna same hudojive in zarukanosti. Pa smo kakor drugi ljudje in še boljši, kakor kjer drugod. In ravno zato, da bi svetu pokazali, da smo tudi mi dostojni ljudje in sposobni za med svet, da tudi molimo in pojemmo in da predvsem častimo in ljubimo Marijo, mater ubogih, smo trdno sklenili, da poromamo vsako leto na Brezje k Mariji, potem pa malo pogledamo tudi na Bled, kako se kaj tam ima elita modernejšega sveta, zbrana tam na letovanju in da pokazeemo, da se naš rudar lahko dostojno pokaze tudi tam, kjer je največja noblesa. Smo pač tako, da se ne damo kar tako vtakniti v žep.

Zdaj pa zopet romarsko palico v roke! Pridemo v Marijino cerkev in pri svoji dobrimi materi opravimo svojo pobožnost. Pridigal je v zvišenih besedah zvečer g. p. dr. Roman Tominec iz Ljubljane o Kristusu Kralju — Bogu človeku, ki je edino večen. Večna pa je tudi naša duša in nemirjoča, zato na njo ne pozabimo. In Marija nam bo pomagala, da tudi mi dosežemo srečno večnost.

Smrtnne posledice krvave svatbe

Kamnik, 24. avgusta 1931.

V torek dne 18. avgusta smo objavili notico o pretepu v neki kamniški gostilni, kjer so se stepili v nedeljo zvečer in pri tem feško ranili mesarskega pomočnika Petra Peterenela, rodom iz Jesenic pri Orehek, okraj Tolmin. Ponevrečeno so prepeljali z avtom v ljubljansko bolnišnico, kjer je pa v nedeljo podlegel poškodbam. Ker krožijo o pretepu razne vesti, smo se obrnili do različnih oseb, ki so opisale potek sledče:

V nedeljo zvečer, 16. avgusta, so sedeli v kuhinji gostilne Jagodje Josip Možek, mesar v Kamniku, Matevž Pogačar, mesarski pomočnik pri Grčarju ter umrl Peter Peterenel, 20letni mesarski pomočnik istotam. V isti gostilni so se pa nahajali tudi svatje z ženinom Miho Uršičem in njegovim očelom. Med pogovorom sta se pa začela pričakati Možek in Pogačar, ki sta imela že nekoč neko obračunavanje, ki pa je končalo na sochnici. Izgledalo je že, da se bo stvar mirno končala, ko pozove natakarica rajnkega Petra k sebi ter mu reče, da bodo baje Pogačarja nabili, nakar je on dejal, da se ne bo pretepjal in ji celo izročil dva žepna noža, rekel pa je, da se bo kot prijatelj Pogačarja zanj potegnil. Peter Peterenel se je nato vrnil k Pogačarju in Možeku, ki sta sta pri oknu ter prvemu dejal, da ga nameravajo

pretepsi. V tem pa je že nekdo z dvorišča skozi okno vrgel vanje poln škof vođe. Rajni Peter je

Rajni Peter Peterenel.

nato stekel iz kuhinje z vrčkom piva ter ga menda nehote zlil na Miha Uršiča, ki se z dvema prijateljem zakadil vanj. Med prelepom, ki se je razvijal zunaj na dvorišču poleg vodnjaka, je klical Peter svojega prijatelja Pogačarja na pomoč. V tem je pa že zadobil Peter močan udarec na glavo — nekateri trde, da s stolom, drugi pa zopet, da je udarec od lučaja kamna. Pogačar je povedal, da mu je rajni Peter dejal, da ga je udaril s

Med sv. mašo g. dekanu Mraku na trgu.

Slavlje v Skofji Luki.

Pisatelj Finžgar govori množici.

Zdravnik predpisuje pri

srčnih, živčnih, ledvičnih obolenjih, reumi,

glhtu itd. samo kavo Hag brez kofelna

KAVA HAG

Slavlje katoliške akcije v Šiški

V Šiški po dopoldanski službi božji se množice razhajajo.

Ljubljana, 24. avgusta.

Morda najbolj proletarski del Ljubljane, to je Spodnja Šiška, je včeraj slavil velik praznik, ki je z vsem srcem in vso navdušenostjo manifestiral ob veliki prireditvi Katoliške akcije za idejo katoličanstva in načela Cerkve. Več tisoč vernikov, med katerimi so moški skoraj prevladovali, je jasno izpovedalo svojo voljo, da hoče ostati zvesti svojemu katoliškemu preprčanju. Šiška je bila vsa okrašena z zastavami.

Sprejem Prevzv. knezoškofa dr. Rožmana se je vršil ob 9. dopoldne po vhodu v Knezovo ulico. Verniki so svojega nadpastirja sprejeli na najbolj slovesen način. Pozdravil ga je šišenski župnik p. Modest dr. Novak, za njim pa zastopniki 14 cerkvenih verskih organizacij. Nato se je vršil krasen sprevod v cerkev, pri katerem je sodelovala vrla devaska godba »Zarja«.

Prostorna šišenska cerkev je bila nabito polna vernikov, dasi gre vanjo okoli 5000 ljudi. Najprej je imel krasen cerkveni govor o idejni temeljih katoliške akcije stolni župnik kanonik dr. Tomaž Klinar, nato pa je daroval Prevzvani službo božje, pri kateri mu je assistiral provincial dr. Gvido Rant. Med službo božje je krasno prepeval pevski zbor. Župnik p. dr. Modest Novak je nato sporocil množici, da je oblast preklicala že izdano dovoljenje za versko zborovanje na prostem in naj se ljudje zato mirno razidejo. Cerkvene svečanosti se je dopoldne udeležilo do 3000 ljudi.

Prav tako, v krasnem številu so se verniki udeležili tudi popoldanske službe božje, pri kateri je pridigoval knezoškof dr. Rožman. V svojem govoru je pozival mladino, naj se pod zastavo Matere božje bojuje za vse dobro in lepo. Po pridigi je knezoškof blagoslovil nov prapor mladeničke konfagracije. Praporu sta kumovala ga Marija Sadar-Kleinmayer in g. Franc Salehar. Cerkvene slave se je zaključila s slovesnimi litanijsami Materi božji na čast.

Pred odhodom se je g. knezoškof poklonila v samostanski dvorani še mladinu, on pa jim je poddelil svoj blagoslov. Pri slovesu je občinstvo, zbrano pred samostanom, navdušeno vzlikalo gosp. knezoškofu.

Nova umetnina

prapor Marijine kongregacije mladeničev
pri sv. Frančišku v Šiški.

Mojster Plečnik je zopet podal dokaz, kako bogat je novih misli. Mladenska Marijina konfagracija v Šiški si je za svojo 15-letnico zaželela svoj labarum. Iz te želje se je porodila nad vse ljubnika umetnine, ki menda v Sloveniji nima para. Načrt je izdelal pod nadzorstvom arhitekta gosp. J. Plečnika in g. Franc Salehar. Cerkvene slave se je zaključila s slovesnimi litanijsami Materi božji na čast.

Na visokem nad 2 m dolgem drogu iz bleščega temnega lesa, ki je okrašen s pozlačenimi obroči, je pritrjen ovalen pozlačen gumb, ves posut s plemenitimi kameni. Na tem je prestol z

stolom stari Uršič in mu celo pokazal stol, ki je bil razklan. To trditev je ponavljala tudi v bolnišnici svojim obiskovalcem.

Težko ranjeni Peter je pričel bruhati vsled pretresa možganov in sta ga radi močne krvavitve peljala Možek in Pogačar z vozom k zdravniku g. dr. Juliju Poleku, ki je pa odredil prevoz v ljubljansko bolnišnico zaradi operacije.

Zadeva je sedaj v toliko zagotvena, ker se ne ve, da-l je udarec prizadelan od kamna ali od udarca s stolom. Rajni je imel rano velikosti otroške dlani od čelne grbe proti temenu ter je bila lobanja na dešni strani prebita in udrtja. Sicer pa bo o tem odločila zdravniška obdukcija in sodnijska preizkusa.

Rajni Peter Peterenel je bil pri svojem gospodarju Grčarju zelo priljubljen kot tudi pri ljudeh. — Naj bi se že končno preprečili pretepi po kamniških gostilnih. Gostil imamo v Kamniku že tudi več ko preveč, namreč 34 in pride na približno 85 prebivalcev ena soštarica.

klijub temu, da je kipek primeroma majhen, je oblije izrazito, čelo je obdan z vencem, oblike in vse ostalo je posuto z bleščetimi kameni v poslačenih kapicah. Božje dele se stiska k njej, ker je ona zavjet, priběžilice, tolažba. — Vsa celota se mi zdi kot veren izraz misli: Naj bo kakor hoče, dokler Ti je Marija mati — Ti je Jezus brat in Bog Tvoj oče.

Vsem, ki so se pri tej umetnini trudili, velja naša zahvala, gotovo pa ne v zadnji vrsti našemu p. Bogdanu, za vsa njegova prizadevanja.

Dr. R. T.

Avtomobilска nesreča

Ormož, 21. avgusta 1931.

Ordinarij tukajšnje bolnišnice križniškega reda dr. A. Hrovat se je odpeljal z družino na oddih k morju v Split. Nadomestuje ga okrožni zdravnik dr. Novoselsky, ki stanuje v redovni hiši v Muretincih, odkoder se vsak dan z lastnim avtom vozi v Ormož. Danes se mu je na tej poti zgodila velika nesreča. Na državni cesti med Trgovščinom in železniškim prelazom pri Veliki Nedelji se je hotel Šofer izogniti otroku na cesti, pa je zavil preveč v stran, tako da je avto zdrknil v jarek in se zaletel v drevo in obležal razbij pod cesto. Gospoda zdravnika je vrglo skozi prednje razbito okno na tla, kjer je nekaj časa ležal nezavest. Dobil je tudi poškodbo na glavi. Močno je poškodovan tudi Šofer, ki je zadobil 5 cm dolgo rano na glavi do kosti. Mimovozeli avtomobilist je oba ponesrečenca pripeljal v bolnišnico.

Dijaška kuhinja v Kočevju

Dne 21. avgusta smo na 3. strani >Slovenec< objavili pod naslovom >Dijaška kuhinja v Kočevju< poročilo, da se snuje v Kočevju dijaška kuhinja v okviru Vincencijeve konference. Z ozirom na to smo prejeli iz Kočevja naslednja dva popravka:

Res so se nekateri gospodje v Kočevju domenili, da osnujejo izven >Dijaške domač< >Dijaško kuhinjo<, ni pa res, da je ostalo vse 1. pri razgovoru, pač pa je res, da sem jaz sporazumno s temi gospodi vložil društvena pravila za društvo >Dijaška kuhinja v Kočevju< na kr. bansko upravo v Ljubljano na odobritve.

Zahvaljujoč se Vam za kulantni popravek beležim z odličnim spošlovanjem Dr. Ivan Sajovic.

>Ni res, da je >Dijaški dom< letos na občnem zboru sklenil, da v bodoče ne bo več podpiral v svojem delokrogu nobenega dijaka več, pač pa je res, da je občni zbor >Dijaške domač< letos sklenil, da bo se nadalje podpiral revne in talentirane dijake, zlasti pri snjuči se >Dijaški kuhinji<.

Kočevski >Dijaški dom< v Kočevju.

Ljubljana

„V kraljestvu Zlatoroga“

Premijera prvega slovenskega filma

Ljubljana, 24. avgusta.

Kakor da se je nekomu zahotel Zupančičev Dume in Funtkovega Zlatoroga zliti v eno samo mogočno silko slovenske zemlje in jo utrešči, ji vdihni življenje — je zrastel pred nami prvi slovenski film. Utešenje velikega teksta Dume ta film sicer ni (kje je režiser, ki bi bil tej silni nalogi kos?), toda odnekod daleč je gotovo bletsala veličina Dume ustvarjalcem pri delu kot vzor. In tudi eno je povsem gotovo: isti cilj je lebdele ustvarjalce pred očmi, kakšen je pesnik Dume, ko je v njem zazvenela prva struna te močne simfonije: vsaj nekaj odtenkov vsega neizmernega pridruga bogastva in lepote naše domovine so hoteli pokazati svetu, da tako dejansko dokumentirajo svojo veliko ljubezen do rodne grude. Zavest, kako važno kulturno nalogo vršijo, jim je lajsala trud ter jih bodrila v urah, ko so bili poveč osamljeni v svojem idealnem streljenju. Zdaj so njih žrtve kronane z uspehom; film, monumentalno delo, je dovršen. Njegova premijera bo nedvomno eden največjih kulturnih in tudi zgodovinskih dogodkov za Slovene.

Film — plod neuromornega dela Skalašev

Naš list je bil prvi, ki je o tem filmu obširno poročal in poudarjal njegov neprecenljivi kulturno-propagandni pomen.

Historijat tega filma vsebuje mnogo zanimivih momentov.

Turistovski klub Skala, ki je bil ustanovljen leta 1920, je znan po svojih agilnih, za lepoto naših planin vnetih članih. V svojem programu si je predvsem stavljal nalogo, da na čim učinkovitejši način propagira po svetu našo turističko in lepoto naših planin. V ta namen je prirejal zanimiva in dobro obiskana predavanja v Ljubljani, katerih čisti dobiček se je stekal v klubovo blagajno in se je v začetku uporabjal izključno le za nabava fotografškega materiala.

Skalaši so imeli prva leta svojega obstoja silno težko stališče; zmanj so se trudili, da bi si pridobili zaupanje javnosti in oblasti, kar bi jim dalo novega poguma in novega leta. Javnost je dolgo časa videla v Skalaših zgolj nekakšen klub samomorilcev, družbo mladih vetrnjakov, ki hodijo v planine samo zato, da se ubijejo... Nekjer niso našli razumevanja za svoje velikopotezne natre. Da dokažejo svetu svojo resno voljo in stremljenje, so se z vso vncemo posvetili fotoamaterstvu in zasedovali pri tem poseben cilj. Za neštetični posvetni posnetki naših alp so v teku let obogatili svoj arhiv in strani naših listov in revij. S svojimi razstavami v Ljubljani, v Splitu, v Pragi, v Nemčiji in v Londonu so si znatno utrdili slavišče. Uspehi teh razstav so bili nad vse zadovoljivi in so razstavljalci — priznani naši fotoamaterji Ravnik, Sklep, Planinšek, Predalič, Kajzelj in drugi — želi za svoje krasne, umetničko dovršene posnetke mnoga laskavih priznanj.

Misel, izdelati film, ki bi lepoto naše zemlje pokazal v vsej oni veličini, kot jo zasluži, se je porodila v glavi podjetnega Skalaša Planinška. Prvotno so nameravali izdelati le nekaj krajskih posnetkov, film, v katerem bi bili naniči najznačilnejši slovenski narodni običaji, naša folklora, prizori iz življenja naših planšarjev, sirarjev etc. In kakor se v življenju dostikrat zgodi, da iz skromne prvotne zamisli nastane ženjalen umetvor, tako je bila tudi tu porojena misel — iskra, ki je zanetila veličasten kres. Sproženi misli je sledilo medsebojno kresanje predlogov, želite so zastole v širino in višino — prvi slovenski film se je v navdušenju mladih Skalašev začel odražati v jasnih konturah...

Libreto za film

sta sezavila pisatelj Juš Kozak in prof. J. Ravnik, predsednik tur. kluba Skala. Dejanje filma se vrši v osrčju Slovenije — v kraljestvu Zlatoroga, na na Gorenjskem — tam, kjer

zambla je naša zakipela,
zahrepnela, v nebo je hotela,
v višino pognala se kot val,
a v zletu pod zvezdami val je obstal.
Tako strmi zdaj sredi višine
okameneli zanos domovine...

Vsa romantika Triglavskega pogorja, idilična lepota Bleda, Kranjske gore in Bohinja, vsa moderna tehnika plezanja po strmih pečinah, vsi momenti iz življenja naših planšarjev itd. pridejo do svojega polnega izraza.

Nobenih poklicnih filmskih zvezdnikov in zvezd za snemanje tega prvega slovenskega filma ni bilo treba. Vse vlogo so prevzeli domači fantje-diletanji — Potočnik, Drofenik, Čop — in jih odigrali neprisiljeno in naravno, da bi jih marsikateri poklicni igralec lahko zavidil za to redko svojstvo... V filmu nastopa tudi brhko slovensko dekle, prična Gorenjska iz Bohinja, Frančka Sodja, ki je bila nemalo ponosno na to redko čast. Saj pač tudi ni karsibodi — igrati v prvem slovenskem filmu! To je že nekakšen mejniki v njenem življenju, je dogodek, ki ji bo ostal v svetlem

Andrej Oset:

Vtisi s poučnega potovanja gospodinčarjev iz Dravske banovine po Solnograškem, Tirolskem Predalškem, Svici in Nemčiji

Znamenje čistoči in reda... vse to napravi na tujca dober vtis. — Na vrhu gora je bilo 5° pod ničlo. — Vzpenja ima 72% vzpona in je stala 5 milijonov Sil. Projekt je bil izdelan od Innrener-Mayer in Inomostu, tehnična dela pa je izvršila tvrdka Bleichert, Leipzig. Spodnji del vzpenja je dolg 2800 m ter ima 4 stebre do 26 m visoke. Zgornji del vzpenja je brez stebrov in je dolg 800 m. Največja višina med wagonom in zemljo znaša 70 m. Na gorski postaji se nahaja restauracija, ki je opremljena v znamenitem gorskem slogu. Letos se bo baje zidal se hotel s 40 sobami, ker je promet vsako leto večji. Vzpenja je last mestne občine Inomost in se razmeroma dobro obrestuje, posebno, ker pride v Inomost in okolico radi teh vzpenjan vnedno več tujcev.

Zvečer ob pol 9 smo se zbrali vsi udeleženci izleta z ravnateljem Reisebüro- in zastopniki časopisov v Inomostu in dvorani kolodvorske restavracije ter zaključili zanimivo poučno potovanje in se poslovili od Tirolske. Naš potni maršal g. Petelin je spregovoril lepe besede v spodbudo našim udeležencem, da naj vse, kar smo videli lepega, novega in važnega, za ustroj naših gostiln uporabimo doma, da se bode tudi pri nas mogel tujski promet čim prej in obsežneje razviti. Ravnatelji tujsko-prometnega društva za Tirolsko je lepo pohvalil delo naših organizacij in iniciatorja poučnega izleta g. Petelin, ki je dal spodbudo, da smo jugoslovanski gospodinčarji kot pionirji tujskoga prometa v Jugoslovanski

spominu do groba... In kar je treba izprečno poudariti: tudi baujhil honorarjev ni bilo treba steti tem filmskim junakom: vsi in vse, tako igralci in igralka, pomočno osebje in režiser, so položili v film vso svojo pozrtvovalnost in delo — popolnoma brezplačno. V skromno plačilo za njihov trud naj jim bo zavest, da je bilo vse delo storjeno za blagor domovine, ki bo menda pač znala cenili njihovo veliko ljubezen do nje.

Ogromni stroški — prazna blagajna

Vse privore je z večjo roko »lovil« v kamero prof. Ravnik, ki je s svojim optimizmom ugodno vplival na ostale in kateremu gre za dovršitev tega filma največ zaslug in priznanja. Filmovanje je trajalo tri dolga leta in je bilo združeno z velikimi fizičnimi in finančnimi žrtvami. Fizične žrtve so Skalaši premagali z občudovanjem vredno vtrajnostjo in odpornosti, finančnimi žrtvami pa pri najboljši volji niso mogli biti kos. Skrb, s čim poravnati najnovejše izdatke za filmanje, jim je grozila uničilni že prve vnele sledove začetega dela.

Da odvrnejo grozečo katastrofo, so Skalaši nekajkrat poselgi celo v lastne žepa. Ta njihov obulbus domu na oltar... pa je bil samo kaplja v morje. V tej hudi stiski so se menda spomnili svetopisemskega izreka »Trkajte — in se vam bo odprlo.« In so šli in so potrakli — in se jim je marsikijo odprlo, marsikijo pa so naleteli na zaprta vrata in gluha ušesa. Med onimi, ki so idealno streljenje in trud Skalašev znali pravilno ceniti in ki so se brez pomislike odzvali njih nabiralni akciji z večjimi denarnimi subvencijami, so bili: Kabinet min. predsednika dr. Antona Koroseča, ki jim je naklonil 10.000 Din, mestna občina ljubljanska, ki jim je votirala skupaj 15.000 dinarjev, Oblastni odbor 10.000 Din, Banska uprava 10.000 dinarjev. Zbornica za trgovin in industrijo 10.000 Din, Ministrstvo za trgovin in industrijo 10.000 Din. Najčastnejše pa se je odreza »Putnik«, ki je prispeval lepo vsolo 25.000 Din. S tem podporami se je klub znatno opomogel in si ustvaril soliden temelj za nadaljnje delo. Omogočeno mu je bilo film dovršiti in onem obsegu in na oni umetniški višini, kakor si ga je bil prvotno zasmaval.

Premijera v veliki dvorani Uniona

Dejstvo, da je bil prvi slovenski film izdelan popolnoma z lastnimi sredstvi, brez tuje pomoči, in dejstvo, da TK Skalaši ni nikakšno živodivo filmsko veleprodajstvo, ki računa zgolj z instinkti mase in jim z bombastično reklamo servira ničvreden ūnd (obzalovali je, da takšni film tudi v Ljubljani najde svoje odjemalce in navdušeno publiko) ter si pri tem grabijo mastne dobičke na kup — daje temu filmu neki poseben čar. Zavedamo se pač, da ga je le iskrena ljubezen do rodne grude priklicala v življenje in da so mu pri rojstvu kuvali fantje in možje, v katerih nesobičnost in vnenmo za vse dobro v svetu pa ne moremo dvojiti. Prepričani smo zato, da bo premijera tega filma vzbudila ogromno zanimanje in naši javnosti in da se bo to zanimanje izražalo tudi v rekordnem obisku.

Film je bil izdelan v dveh kopijah. Eno kopijo so Skalaši po dogovoru v propagandne svrhe v inozemstvu odstropili »Putniku« v Zagrebu, ki je žrtvoval največ za film, druga kopija pa ostane last Skalašev, ki bo film predvajala v Ljubljani in ostalih mestih Jugoslavije.

Premijera se bo vršila v soboto v veliki dvorani hotela »Union«. Predstave se bodo vršile dnevno dvakrat: ob 17 in 20 ter ob nedeljah in praznikih po trikrat: ob 15, 18 in 21. Stalna dnevna blagajna bo poslovana v Unionu pred vhodom v glavno dvorano, kjer se bodo dobiti vstopnice v predprodaji. Film se bo predvajal več dni.

Skalaši zaslužijo za svoje remek-delo, dovršeno sebi v zadoščenje in našemu narodu v ponos, vso našo hvalo in priznanje. Bog jih živi — vrle, zavedne slovenske fante!

○ 70-letni jubilej praznuje danes Jernej Bizjak, večletni naročnik Slovenca. Bil je 25 let cerkvenik v Trnovem. Bog ga živi še mnogo let!

○ Maša zadušnica za rajkini prot. Matejem Voduškom se bo darovala v farni cerkvi Marijinega Oznanjenja v Ljubljani v sredo, dne 26. t. m. ob 9 dopoldne.

○ Maša zadušnica za A. Sedejem. Ob drugi žalostni obletunci mojega ljubljenega soprog Avgusti Sedeja, naznjam vsem sorodnikom in znancem, da se junta 26. t. m. vrši ob 7 v francškanski cerkvi maša zadušnica.

○ Vpisovanje za solo Glasbene Matice bo v dneh 1., 2., 3. in 4. septembra vselej od 9 do 12 in od 15 do 17 v pisarni Glasbene Matice. Vpisna znaša 40 Din, plačati je pa tudi ukovino za mesec september. Člani, ki se zglasijo v vpiši, v spremstvu staršev ali njih namestnikov. Pred vpisom morajo izpolniti stanovski izkaz, kateremu priloži krščni list in zadnje šolsko izprave. Razdelitev k učiteljem bo v soboto 5. septembra popoldne, nakar se zacne takoj redni pouk. — Solsko ravnateljstvo.

slaviji prišli na Tirolsko študirat tujsko-prometne naprave.

Ob tej priliki so govorili še ravnatelj tujsko-prometnega sveta v Ljubljani g. Narte Velikonja, g. Valjak iz Maribora in g. Berlič iz Ptuja, kateri so omemnili velike zasluge g. Petelin, ki si jih je pridobil s tem krasno uspešnim poučnim izletom. V zasek hvaležnosti in priznanju so mu udeleženci podarili po gosp. Valjaku malo spominsko darilce. Končno je g. Petelin napisal še gospe Sribarjevi iz Sv. Petra v Savinjski dolini, kateri so gospodinčarji-pionirki in so zasek takoj redni pouk. — Solsko ravnateljstvo.

Prehitro je tekel čas tega lepega večera. Teh deset dni, kolikor smo jih prebili v tujini, je zvezal vse udeležence v harmonično celoto in težko nam je bilo, ko se je morallo to krdele samih prijateljev kot hitro raziti. Ostali so nam lepi spomini in pa up, da nas tudi prihodnje leto morda g. Petelin presesti z drugim poučnim izletom.

H koncu pa naj pristavim še to: Opazili smo, da gredo

1. Državne, deželne in občinske oblasti gostilnicarjem glede doklad drugod bolj na roko nego pri nas.

2. Redno gostilničarstvo se bolj podpira. Ves čas potovanja po Koroškem, Solnograškem, Tirolskem, Predalškem, Svici in Nemčiji nismo opazili nikjer točilnic za stojecate goste in vinočete, pod vejo niti pri malih posestnikih in trgovcih, še manj pa pri veleposestnikih, graščakih, veletrgovcih in samostanih.

3. Tudi naši kraji so zdravi in celo še lepsi n. pr. Gorenjska z Bledom, Bohinjem in Kranjsko goro ter Savinjsko in Saleško dolino, z Logarjevo dolino in Solčavo ter zdravim košatim Pohorjem in valovitim zanimivimi Ljutomerskimi, Haloškimi in Slovenskimi goricami, Mežiško, Mislinjsko in Velenjsko dolino.

○ Glasbena šola Nar. železničarskega glasbenega društva »Sloga«: Vpisovanje gojencev se vrši dne 9., 10. in 11. septembra dnevnno od 8. do 12. in od 14. do 18. v drustveni glasbeni dvorani v Ljubljanskem dvorcu, Pražakovska ulica. V soboto, dne 12. septembra ob 16. razdelitev učnih ur ter v ponedeljek, 14. septembra 1931 pričetek rednega šolskega pouka v vseh oddelkih. Pogoji glede vpisovanja so razvidni iz oglasa, ki je nabit na deski v vestibulu glasbenih dvoran pred Stoginimi šolskimi prostori.

○ Prstan z rumenim kamnom dragocen spomin na očeta, je zgubil član našega uredništva. Pošten najditelj naj ga prinese v naše uredništvo.

○ Povrsnik izginil. Kdor je pomotoma vzel v kavarni Union dne 14. avgusta okoli 10 zjutraj površnik sivkaste drap-barve, naj blagovoli prav tam oddati, da se izogne sodniškemu preganjaju.

○ Člane odseka gostilničarske zadruge ljubljanske za pravljivo postavitev odkritja spomenika kralju Petru I. Osvoboditelju opozarjam poleg že poslanih vabil še tem potom, da se pri nač. Kavčiču ob 3 popoldne današnje eje zanesljivo udeležite.

○ Otrok pod vozom. V ljubljansko bolniš-

nico so včeraj sprejeli Sletno Marijo Severjevo hčerkico poštnika iz Kamnega potoka pri Veliki Loki. Otroci so se igrali predčasno z vozom, ko so naenkrat polegnili konji. Mala Marija pa je imela ravno levo nogo v kolesu, ki jo ji je nato zlomilo.

○ Izgubil je včeraj na Mirju od Langusove ulice proti središču ubožen sluga dearnarico s srednjo vsoto denarja. Pošten najditelj naj jo odda proti nagradi Državni policiji ali pa upravi Slovenceva.

○ Dva nočna padca. V noči na včeraj sta se pripelili dve podobni si nesreči. 18-letna služkinja Alojzija K. je v nedeljo slavila svoj rojstni dan in si je pri tem privoščila več vina, kakor pa ga je mogla prenesti. Ko se je zvečer vrnila v svojo sobo, je omahnila raz okno in padla navzdol. Dobila je hude poškodbe na glavi, tako si je razbila brado in si pretresla možgane. Reševalni avto je prepeljal v bolnišnico. — Včeraj opoldne pa je reševalni avto pripeljal iz vasi Sulce pri Dobrovci 45-letnega posensnika Ivana Bizjana. Ta je opolnoci, ko se je razdelil domov, padel po stopnicah in se poskodoval po glavi. Stanje obeh je prav resno.

○ Nočno službo imata lekarji: mr. Trnkoczy ded., Mestni trg 4 in mr. Ramor, Miklošičeva 20.

Zbor fantov pri Sv. Juriju ob Ščavnici

Maribor, 23. avg

Dnevna kronika

Koledar

Tek. 25. avgusta: Ludovik, kralj; Patricija, devica.

Osebne vesti

Poročila sta se včeraj g. Rudolf Pajk in gđe. Angela Jaklić. Zenin je krojaški mojster v Višnji gori, nevesta pa je doma iz ugledne Jaklićeve hiše v Starem trgu. Novoporočencem je iskreno čestitano! Bilo srečno!

— Iz vojaške službe. Za vršilca dolžnosti intendantu komande Belgrada je imenovan inž. voj. urad. II. razr. ekon. stroke Dolenc A. Evgen; dodelen je maritimno-tehničemu oddelku komande mornarice inž. kapitan 2. razr. Rojnik F. Ivan; izpit so napravili: za kl. inž. vojno-tehn. uradnika IV. r. inž. teh. stroke Jug J. Ladislav in Intiljar A. Rudolf; za akt. inž. vojno-tehn. uradnika IV. razr. zrakoplov. teh. stroke Blaznik J. Janko; za čin rez. intendantskega podporočnika podnaredniki - dijaki: Kuh Z. Vladimir, Stepišnik K. Karlo, Kos J. Jože, Lončar M. Luka, Pregelj I. Bogomir, Barišić T. Emilijan, Stajner J. Franjo, Kosak K. Vinko in Eržen P. Leon; za čin rez. sod. podporočnika kaplardijski dr. Novak V. Evgen; za rez. niž. voj. čin IV. razr. ekonom. stroke podnaredniki - dijaki: Rupnik J. Edvard, Zakovšek F. Jožef, Podolski J. Ivan, Hribenik A. Franc, Lorenci F. Ivan, Bobula J. Gustav, Pavčič B. Marijan, Planinšek A. Viktor, Pertot K. Venceslav, Kunaver K. Franc, Kanc A. Ivan, Stancer S. Slavko, Plevnik C. Mihael, Pohar A. Anton, Smole F. Franc, Pavc F. Franc, Milavec A. Anton, Bele A. Franc in Strgar A. Ladislav.

Ostale vesti

— Tečaj za duhovnike o Katoliški akciji bo v četrtek 27. t. m. v škofiji dvorcu v Ljubljani. Na to naj bodo se enkrat opomnjeni in povabljeni vsi duhovniki brez razlike, gg. kaplani kakor župniki. Enako oni, ki niso v pasisvetu, kakor oni, ki so. Začetek ob 9. dopoldne. Velika važnost stvari same vabi k obilni udeležbi.

— Na uršlinski meščanski soli v Mekinjah se vrše ponavljali izpiti 26. in 27. avgusta ob 9. uri. Glavno vpisovanje bo 30. in 31. avgusta od 9. do 12. in od 15. do 17. Začetek sv. maša bo 3. septembra ob 8., po sv. maši takoj redni pouk. Gojenke morajo biti 2. septembra zvezcer v zavodu.

— Na drž. deški in dekliski meščanski soli na Jesenicah bodo popravni izpiti 28. in 29. t. m. Vpisovanje bo 30. in 31. t. m. (od 8.-12.). Ravnateljstvo.

— Na drž. ženskem učiteljišču v Ljubljani bo za šolsko leto 1931-32 vpisovanje v 1. razred (letnik) 11. septembra od 9 do 12. Učenke z dovršenim 4. razredom srednje ali meščanske šole, ki se žele vpisati, naj prinesejte seboj knjsti rostnili list in izpričevalo o nižjem tečajnem oziroma završenem izpitu. Starostna meja je rojstno leto 1914. Navodila o zdravniški preiskavi in sprejemnem izpitu so razvidna iz oglasa v veži šolskega poslopja. Vpisovanje v 2.-4. razred dekliske vadnice in v otroški vrtec je ob 12. septembra od 9 do 11. v 2. do 5. razred učiteljišča pa 14. septembra od 9 do 11. Vadniške učenke naj prinesejte seboj šolski izkaz, za otroški vrtec pa knjsti (rostnili) list in izkaz o cepljenih kozah. Otvoritvena služba božja je 15. septembra ob 8 v cerkvi Srca Jezusovega. Pouk se prične 16. septembra ob 8.

— Na državnem moškem učiteljišču v Ljubljani bo vpisovanje v 1. letnik učiteljišča dne 11. septembra od 8 do 11. Učenci z dovršenim 4. razredom srednje ali meščanske šole, ki se žele vpisati, naj prinesejte seboj rojstni list in izpričevalo o nižjem tečajnem oz. završnem izpitu. Starostna meja je rojstno leto 1914. Navodila o zdravniški preiskavi in sprejemnem izpitu so razvidna iz oglasa v veži šolskega poslopja. Vpisovanje v 2. do 4. razred vadnice in 2. do 5. letnik učiteljišča ob 14. septembra od 8 do 10. Popravni izpiti bodo 9. in 10. septembra po razporedu, ki je objavljen v veži šolskega poslopja. Diplomski izpiti bodo od 10. septembra dalje. Otvoritvena služba božja je 15. septembra ob 8 v cerkvi Srca Jezusovega. Pouk se prične 16. septembra ob 8.

— Na državnem meščanskem soli v Zgornji Šiški se vrše vpisovanje v prvi razred 30. in 31. avgusta od 8 do 12 v zdravniški sobi poleg glavnega vhoda. V I. razred se sprejemajo učenci, ki so z dobrim uspehom dovršili IV. razred osnovne šole. — Popravni izpiti se vrše 28. in 29. avgusta od 8 do 10. Zadevni učenci morajo prinesi s seboj pisalo oziroma risalne potrebitine. Sv. maša bo dne 3. septembra ob 8 zjutraj v draveljski cerkvi. V dneh vpisovanja se morajo prijaviti tudi vsi učenci II. in III. razreda. — Ravnateljstvo.

— Potres. Dne 23. avgusta zjutraj ob 4.48 smo čeličan enkratni sunek s slednjim šumenjem. Trajal je 4 sekunde. Smer: severovzhod.

— Olajstave udeležencem jesenskega ljubljanskega velesejma od 29. avgusta do 9. septembra 1931 v pomorskom prometu. Jadranska plovilna d. d. Sušak je dovolila udeležencem jesenskega ljubljanskega velesejma, vozno olajšavo na ta način, da se vozijo v višjem razredu, plačajo pa ceno enega razreda nižje. Iste ugodnosti je priznala tudi Dubrovacka plovilba d. d. Brodarska A. D. Boka je dovolila 50% popust na vseh svojih parnihikov. Povsod velja olajšava od 20. avgusta do 9. septembra.

— Vzorno opremljeni gostilniški in hotelski prostori bodo na jesenski razstavi za naše podeželske gostilničarje v posebnem paviljonu posebna privlačnost. Tu bo pokazana priprava podeželske tujške sobe brez vodovoda poleg drugih velika hotelska soba s kopališčem, zvezana z sobo z eno posteljo, ki se lahko oddasta skupno, mala podeželska gostilniška kuhinja, vzorna pišarna za podeželsko gostilno, točilnica, velika pivnica in posobna soba, banketna soba s pripremnicem in mala hotelska veža za manjši podeželski hotel. Državni higijenski zavod pripravi svojih prostorih vzorec higijenske in nehigijenske gostilne. Postavljena bo vzorna podeželska gostilniška klet. Obljubljena je starša škofoščka pivska soba in pa bohiniška lovska soba. Tujško-prometna razstava se vrše v okvirju jesenskega velesejma od 29. avgusta do 9. septembra.

— Hišni posestniki na Bledu se opozarjajo, da morajo vložiti prijave za zgradarino za leto 1932 do 31. t. m. Društvo hišnih posestnikov na Bledu bo v ta namen uradovalo in na željo tudi napravilo prijave v Zdraviliškem Domu v sredo, dne 26. t. m. od 8 do 18 in po potrebi še v četrtek dne 27. t. m. Vsak naj prinese prejšnje napovedi in davne predpise s seboj.

— Brezplačno propagandno točenje aperitivov danes od 5 do 7 popoldne v Elitnem avtomatičnem buffetu »Ric« družba z o. z., Selenburgova

ulica. — Naš mixer Vas bo s svojo spretnostjo in profinjenim okusom zadivil.

M. Humekovo knjigo: »Sadno vino ali sadjevec«. Ta knjiga je velikega važnosti za vsakogar, kdo predeluje sadno vino. Nudi vsa navodila in bogate načrte kako sadjevec pripravljamo, kako je z njim ravnat, da ostane zdrav, okusen in stanoven. Prepotrebna je ta knjiga tudi onim, ki se pečajo z izdelavo sadnega kisa in kako uporabljamo sadne tropine, da nam pridejo v prid. Opredeljeno je z 42 podobami, velja 10 Din. Dobiti se v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

Obleke barva in plisira J. Reich.

— Ant. Rud. Legat-ov Enoletni trgovski tečaj v Mariboru. Vpisovanje ustreno ali pismeno v Slovenski ulici 7, zraven trgovine Wögerer, od 8 do 12 in od 2 do pol 7. Solski programi brezplačno! Glej danasni inserat!

— Pri zaprtju, motenju prebave, gorečici, navalu krvi, glavobolu, splošnem slabopočutju vzemi na tečeš kozarec naravne »Franz-Josef« grenčice. Po izkušnjah na klinikah za notranje bolezni je »Franz-Josef« voda zelo dobrodejno odvajalno sredstvo. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Celite

— Uradni dan Zbornica za TOI v Ljubljani za Celje in cejljsko okolico se glasom sporocila gremija trgovcev v Celju vrši v torek 1. sept. od 8 do 12 dopoldne v posvetovalnici gremija trgovcev v Celju, Razlagova ulica st. 8, pritličje levo.

— Poroka. V nedeljo 23. t. m. popoldne se je poročil v tukajšnji župni cerkvi brivski mojster, solastnik brivnice »Elida« v Vodnikovi ulici, g. Vozlič Ivan z gđ. Siter Reziko. Obilo srečel.

— Državna deška meščanska šola v Celju objavlja, da se prične ponavljali izpiti v četrtek 27. t. m. ob 8 dopoldne. Končni izpiti bodo v petek 28. t. m., izpiti privatistov pa 28. in 29. t. m. Vpisovanje v vse razrede se vrši v ponedeljek 31. t. m. od 8 do 12. Podrobnosti so razvidne iz razglasov, ki so nabiti v šolskih prostorih. V sredo 3. septembra bo služba božja, dne 3. septembra pa se prične redni pouk.

— Na drž. dekliski meščanski soli v Celju se vrše ponavljali izpiti 27. t. m. nakar se prične končni izpiti. Izpiti privatistik so 28. in 29. t. m. vsakikrat ob 8. Dne 30. in 31. t. m. je vpisovanje ob 8 do 12, ki se zaključi 1. septembra. Otvoritvena služba božja je 1. septembra.

— Nesreča in negode. Erjavec Ivana, 10-letno siroto iz Ponikve je udaril 22. t. m. ročaj pri vodniku s tako silo po desni roki, da mu jo je zlomil. — 24letni Golež Jakob iz Babnega v Kramar Fr. iz Ložnice sta se 23. t. m. ob 2 zjutraj stepila na Ložnici. Pri tem je bil Golež ranjen na roki in po hrbtni, da se je takoj isto jutro zatekel v bolnišnico, kamor mu je sledil drugi dan tudi Kramar zaradi ran ob noža po desni roki in po hrbtni.

— Smrtna kosa. Vpokojeni tovarniški paznik Rešeter Anton, stanujoč na Ljubljanski cesti št. 14 je umrl v nedeljo 23. t. m. v starosti 84 let. Naj v miru počival!

Novo mesto

V pondeljek, dne 31. avgusta, se vrši na ljubki Trški gori shod vseh dekliskih Marijinih družb novomeške dekanije. Po dohodu okrog 8.30 sv. maša in pridiga (g. prošt Cerin), nato po kratkem oddihu na prostem pred cerkvijo marijanski govor, petje, deklamacije. Sledi pete litanje Matere božje, nato razvod.

Kočevje

— Kloenja otrok iz morja doma. V nedeljo se je vrnilo domov v Kočevje sedemnajst otrok, katere je poslala protituberkulozna liga pred petnajstimi dnevi na morje. Otroci, katere je nadzirala za protituberkulozno ligo profesor France Uršič so bivali v Seljci pri Crikvenici. Bili so pod stalnim zdravniškim nadzorstvom. Starši so pričakovali otroke z veseljem in so jih že z včelo radostjo sprejeli, ko so videli, da jim je morsko solnce in južni morski zrak povrnil tisto zdravo barvo, ki so jo tako pogrešali na njih obrazih. Zato se starši srčno zahvaljujejo protituberkulozni ligi ki je poskrbel za bolne malčke brezplačno zdravljenejo ob zdravi morski obali.

Zalestna smrt. Iz Kočevske reke nam poročajo, da so pretekelo soboto zakopali posestnika in kovačkega mojstra J. Jonketa. Pokopnik je hotel v petek po opravkih z vozom na polje. Pri vprejanju konja v voz se je konj nenadom splašil in v vso silo udaril s kopitom nesrečnega Jonketa v trebuš. Jonke se je takoj onesvetil. Prenešli so ga v hišo, kjer pa je naslednji dan premulin. Jonke je bil poznan kot marijiv gospodar in spretan kovški mojster. Star je bil 60 let.

Šahovska partija Niemcovič : Pirc

Bled, 24. avgusta.

Partija Niemcovič : Pirc je potekla tako-le:

1. Sgl-f3	Sg8-f6
2. c2-e4	c7-e6
3. b2-b3	d7-g5
4. Lc1-b2	e7-e6
5. Dd1-e2	Lf8-e6
6. Sh1-c3	0-0
7. e2-e3	a7-a6
8. d2-d4	Sb8-d7
9. Lf1-e2	Dd8-e7
10. 0-0	Tf8-e8
11. Tf1-d1	d5×e4
12. La2×e4	b7-b5
13. Lc4-d3	Le8-b7
14. Sc3-e4	Si6×e4
15. La3×e4	f7-f5
16. Lc1-d3	c6-e5
17. e3-e4	c5×d4
18. Lb2×d4	e6-e5
19. Ld4-d2	Sd7-c5
20. Sf3-d2	Ta8-d8
21. e4×f5	e5-e4
22. f5-f6	g7×f6
23. Ld3-e2	Sc5-d3
24. Le2×d3	De7-g7
25. Dc3-b1	Dg7-g6
26. g2-g3	Te8-e2
27. Lb2-d4	Ld6-g3
28. Ld4-b6	
Beli se vda.	

Poizvedovanje

Godbeni instrument najden. Dobiti ga je Ambržec trg 6.

»SLOVENEC«, dne 25. avgusta 1931.

Bata in naši čevljari

na veliko zasnovano reklamo za izdelke. Za to zborovanje je zavladalo veliko zanimanje ljudi v naši banovini.

Batini agentje in propagatorji zatrjujejo, da bo v njegovi tovarni, ki jo zgradi v naši državi, zaposlenih 5000 delavcev. Dobre. Na drugi strani bo pa vrženih ob tla tisoče in tisoče domaćih obrtnikov. Na primer Kranj, kjer je bilo pred ustanovitvijo Batine podružnice 93 čevljarskih obrtnih listov, danes pa je še 26. Vrstne brezposelnih se bodo pomožile in lahko računamo, da bo prišlo ob zaslužek desetkrat toliko ljudi, kakor jih bo zaposleni pri Bati. Naši čevljari že sedaj vodijo ogorčeno borbo proti Batinih takozvanih popravljalnicam čevljev, kjer sprejemajo v popravljalnicam čevljev, kjer sprejemajo v popravljalnicam čevljev.

Po vsej državi se je zadnji čas pojavilo krepko gibanje, da se enkrat za vselej zajesi to konkurenčno prodiranje, ki stremi za domača, ker ima svojo centralo, popolnoma vrgla ob tla vso industrijo in obrt, a sedaj hoče to storiti pri nas, ker si je znala na rafiniran način izvojevati gotove ugodnosti odnosno koncesije. V Dravski banovini sami je, kakor smo omenili na 4000 čevljarskih mojstrov, poštenih družinskih očetov s svojimi družinami samo v Dravski banovini pride zaradi inozemstva, od gotovih faktorjev protežirane konkurenco, popolnoma ob ves zasluzek in naj bodo ti državljani izročeni brez usmiljenja poginu? Taka in slična vprašanja razmotrovajo naši čevljari že dalj časa in pojavila se je med njimi združena misel odločne akcije proti vsej nesolidni inozemski konkurenči, ki naši državi ne donaša onih gospodarskih koristi kakor si marsikdo predstavlja. Našo usnjarško industrijo, trgovino in čevljarsko obrt tare težke krize, ki je še povčana zaradi nenadne inozemske

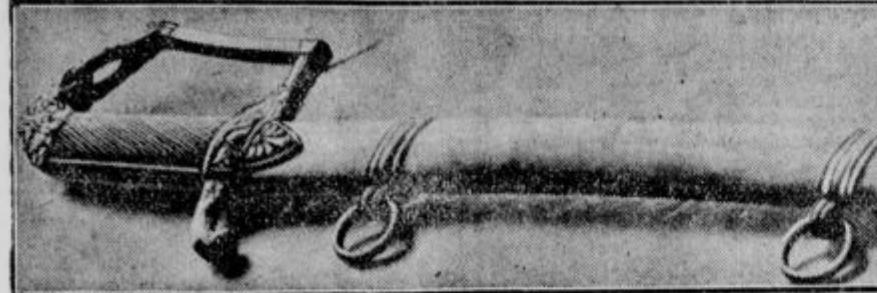
Naši običaji v japonskem zrcalu

Vzhod modrejši od zapada?

Urednik japonskega lista »Times and Mail« — Kimpei Šeba je objavil članek, v katerem primerja zapadno-kulturne običaje z japonskimi. Naj si naši bralei sami napravijo sodbo, v čem so Japonci modrejši od nas zapadnjakov. Šeba, ki se je dalj časa mudil v Združenih državah, piše:

»Začnimo z jutrom! Vi počivate na mehkih blazinah in vzmeteh. Japonci pa ležimo

vesu. Pri vas darovatelj izroča svoj dar, hvalječ ga, češ da je nekaj čednega in da upa, da vas bo razveselil. Na Japonskem pa nasprotno obdarovanemu prijatelju zatrjujemo, da je naš dar malovredna malenkost, ki je ne bo imel za kaj rabiti. Pri vas si ogledate podarjeni stvar vpriču darovalca. Na Japonskem se to nato ne zgodi. Vi imate svoje nagovore in zdravice po obedu, mi pred njim. Na Ja-

Hindenburg vrača Franciji meč. Ob odhodu francoskega poslanika de Margerieja iz Berlina mu je izročil predsednik Hindenburg za francosko vlado meč, ki ga je bil leta 1870 pri Sedanu odvzel neki pruski častnik francoskemu generalu in so ga bili kasneje podarili Hindenburgu.

na trdih posteljah in trdih blazinah; ženske imajo blazine v leseni okvirji. — Ko se zbudite, se pretezate, pri čemer ste z obratom obrnjeni proti vznožju. Mi se zjutraj obrnemo in se pretezamo obrnjeni proti vzglavlju. Čiščenje zob opravite pri vas kolikor može hitro, pri nas pa posvečamo temu opravku kar največ časa. Zjutraj zarana pogosto naletimo na Japonce ljudskih slojev, ko si v obližju svoje hiše snažijo zobe. Vi si drgnete obraz, ko ste se umili, s suho brisačo, mi z mokro. Ce pri vas molite pred jedjo, potem storite to za obloženo mizo sprito jedi, ki so namenjene vam. Mi molimo samo pred jedmi, ki so namenjene mrtvim. Pri molitvi obračamo obraz navzgor, vi sklanjate glavo niz dol. V Evropi in Ameriki je žalna obleka črna; Japonek žaluje v beli obleki. Zato pa nam šega predpisuje črna obleko za poroko.

ponskem nam morejo pri čaju poteči ure in ure, predno gremo k obedu, po jedi pa takoj vstanemo. V zapadnih deželah pa ne čakajo radi na obed, pač pa ostanejo potem pri kavi še dolgo skupaj. Na zapadu je navada vse pojesti, kar je na krožniku; na Japonskem bi bilo to nespodobno. Pri vas v znak spoštivosti stojite, pri nas sprejemamo goste sedé na tleh. V Ameriki veljajo sobe brez pohištva kot nedolične, pri nas veljajo za nedolične sobe, ki so napolnjene s pohištvo.

Pa tudi naše mišljenje je drugačno. Ce opazi Evropejc na Japonskem kje na prostem mlade pse, ki jih je kdo izpostavil, ker so mu bili nedobrodošli, je ogorčen nad japonsko krutostjo. Ce pa sam nedobrodošli pasji zarod postrelj ali vtopi, pravi, da je s tem živali rešil vsakega trpljenja. Je pa vprašanje, če so psi bolj zadovoljni z japonskim ali

»Los Angeles vabi na Olimpiado 1932!« To je eden izmed vabilnih plakatov, ki jih je za veliko Olimpiado leta 1932 razpolažilo širok sveta mestu Los Angeles. Na plakatu je razvidno ogromno zvišanje prebivalstva v teku zadnjih deset let. Kjer imajo solince, sadje in cvetice vse letoc, se temu ni čuditi.

Japonski cesar svojo žago vleče, vaš jo poriva. Vaše žene drže škarje na držaju, japonska poriva skupaj konici rezil. Vi postavljate dežnike z držajem navzgor, mi naše obratno. Zaprt dežnik nosite držeč ga za ročaj, mi nosimo dežnik na vrviči, ki je pritrje na konici dežnika.

Ce prideš v kako hišo, je prvo, da se odkrijete, mi se najprej sezujemo. Ce privedeš s seboj domov gosta, ki vam namerava kaj podariti, potem myam svoj dar takoj izroči. Pri nas je navada, da se izroči dar še le ob slo-

evropskim načinom.

V Ameriki starejši ljudje ne stanujejo skupaj s svojimi odraslimi otroci. Na Japonskem pa imajo otroci raje, da stanujejo starši pri njih — čeprav je to včasih nerodno — kadar pa da bi živeli starši daleč od njih.

Ce je Japonec grajan, se smehlja. To je mnogokrat vzrok nesporazumljivja med inozemskimi delodajalcem in njihovimi japonskimi nameščenci. Enako povzroča mnogo zmede navada, da pritrjuje Japonec z »ne« in zanikuje z »da«.

Viharji na južnoangleški obali. Nad južno Anglijo divjajo veliki viharji in nalivi.

Mož ženi ne sme vinjav šteti

Zanimivo razsodbo je izdal te dni nemško državno sodišče. Razsodba določa, da mož ne sme ženi steti denarja, ki ga potrebuje za gospodinjstvo, od slučaja do slučaja, za vsako potrebitino posebej. To bi bilo za ženo ponizevalno in bi tudi onemogočalo umno vodstvo gospodinjstva. Mož je dolžan ženi izplačevali denar za gospodinjstvo tako, kakor to soglaša z njegovim plačo: ce prejema mesečno plačo, ji mora dati denar za vse mesec naprej, ce ima tedensko plačo, potem tudi ženi daje za teden naprej. Ta dolžnost spada pod pojmom »zakonske skupnosti«. Vsekakor je prisilna izvršba v tem slučaju po zakonu nedopustna. Pač pa velja zlohotno pritrgovanje gospodinjskega denarja za ločitveni razlog.

72 milijonov za kraljevo oko

Pred kratkim se je v Ameriki izvršila najdražja operacija na svetu. Izvršil jo je eden najbolj znanih očesnih kirurgov Združenih držav, bolnik pa je bil kronana glava. Siamskemu kralju Prajadhipoku se je bila napravila na levem očesu mrena. Da bi ohranil vid, se je odpravil kralj na 17.000 km dolgo pot v Newyork do specialista, ki zaslubi letno približno 30 milijonov dinarjev. Koliko je plačal kralj za operacijo, ni točno znano, toliko je pa gotovo, da kirurgov honorar v tem slučaju ni bil manjši, nego ga je taistem specialistu plačal za enako operacijo neki bogat newyorški finančnik — namreč 12 milijon dinarjev. Newyorški listi so poleg tega izračunali naslednje nadaljnje stroške kraljeve operacije: Za dva dneva in dve noči posebne

noge po zdravnikovih asistentih in najboljih strežnicah — šest milijonov dinarjev. Dvomeščna najemnina za palačo, v kateri je začasa zdravljenja stanoval kralj in njegovo spremstvo — petnajst milijonov dinarjev. Dolgo potovanje kralja in 160 oseb njegovega spremstva cenilo na 24 milijonov. Prvi obisk pri specialistu — tri milijone dinarjev. Slednjič je treba ceniti stroške za prehrano kralja, kraljice in spremstva v teku dveh mesecov na 12 milijonov dinarjev. Vsega skupaj je torej bilo zdravljenje kraljevega očesa 72 milijonov dinarjev. Težko, da bi bila kdaj kaka operacija stala več. Pa za siamskega kralja ta vsota po vsej priliki ne pomeni bogatstva in jo je za ohranitev svojega vida rad plačal — saj velja za enega najbogatejših orientalskih knezov.

Zanimiva najdba v Pompejih

V znameniti »Vili misterijev«, ki so jo pred kratkim odkrili v Pompejih, so med drugimi izkopali krasen kip rimske cesarice Livije, žene cesarja Avgusta in matere Tiberija. Zgodovina označuje to ženo za največjo zavdajalko vseh časov, dasi za njena dejanja ne navaja dokazov. Njen tožitelj je Tacit v svojih »Annalih«. Vendar govoril edino dejstvo, ki ga tu o njej navaja, v njen prid. Cesar Avgust je v svoji oporoki z njenim imenom Tiberijem iz prvega zakona, ki ga je Avgust posnovil, imenovan za dedinjo svojega premoženja. Dalje je določil, da se Livija sprejme v Julijski rod (rodovina Julija Cesarja) in da sme poleg imena Julija nositi tudi priimek Avgusta. Sinu Tiberiju se je zdelo

Francoski generalni tajnik Berthelot (levo) in sovjetski poslanik v Parizu Dovgalevsky, ki sta sklenila baje politično rusko-francosko pogodbo.

to počaščenje preveliko in ga ji je skušal prikrajšati. Pač nehvaležen sin! Ravno za tega sina je Livija menda izvršila celo vrsto velikih zločinov: spravila je s poti Avgustova nečaka Lucija in Kaja Cesarja, ki ju je Avgust določil za svoja naslednika. Na enak način je odstranila Marcela, ki je baje vedel za spravo med Avgustom in vnukom Agripom. Sumili so celo, da je zavdala tudi svojemu možu Avgustom in jo imenovali »trdo mačeho za državo in še tršo za družino Cesarjev«.

Manevri pod dežnikom. Zaradi velikih nalinov so na Angleškem odgodili manevre.

Dosedanji poleti čez Atlantik

Orjaški Atlantik ni več nikaka nepremagljiva ovira za zračni promet med Evropo in Ameriko. Držni letalci so ga premerili vzdolž in počez. Vsega je doslej šest letal s skupno 17 osebami srečno doseglo iz Evrope v Ameriko; štiri letala z 9 osebami pa je na taisti poti požglo morje... Dvajset letal s 56 osebami cilja ni doseglo, a tudi človeških žrtev ni imelo. — Polet iz Amerike v Evropo se je posrečil 11 letalom z 29 osebami. 5 povod. Pet povodnja letal na morju sred poti in tri letala je moralno pristati na morju sred poti in 13 letala je ponesrečilo s celokupnim moštvo. — V južnem Atlantiku se je posrečil prelet 19 letalom s 50 osebami. Tri letala s 7 osebami so izginila brez sledi; dve letali s 6 osebami sta morali vožnjo prekiniti. To velja za progo iz Evrope v Ameriko. V nasproti smeri je tvegal polet eno samo letalo, a ni uspelo. — Vsega skupaj je doslej preletelo Atlantik 32 letal s 96 osebami — v čemer niso vsi vsteti vodljivi zrakoplovi, ki so do danes dvanaestkrat preleteli Atlantik s 640 osebami na krovu, ne da bi se jim pripetila kaka nesreča. Vsega je doslej uspelo izmed poizkušenih poletov čez Atlantik 43 odstotkov, ponesrečilo je 14% letal.

Alkoholna vojna v Ameriki

V neposredni bližini prohibiciscega urada v Newyorku so odkrili žgalnicu zganja, ki jo cenijo na en milijon dolarjev. V žgalnici so našli nad 16.000 galon alkohola.

† Kontesa Persico

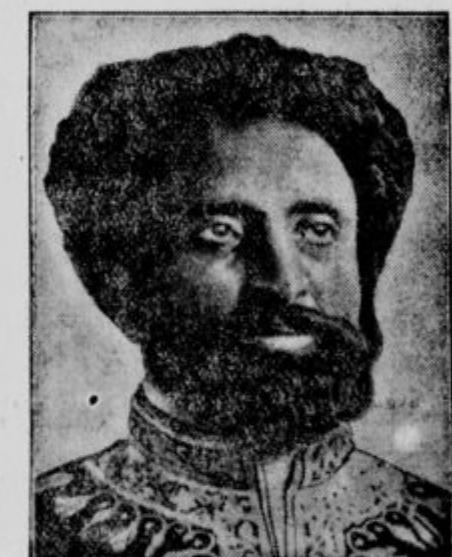
V Benetkah je umrla kontesa Giuha Persico, roj. markiza della Chiesa, sestra pokojnega papeža Benedikta XV.

Charles Lindbergh in njegova žena, ki sta po dveh zasilih pristankih dosegla na Japonsko.

Hvaležni pisatelj

Ameriško vseučiliščnico Canon v Iowa-City je doletela čisto nenavadna sreča. Gozdovična studira botaniko. Nekega dne si je v vseučilišči knjižnici izposodila zapršeno strokovno knjigo, ki je očividno še nihče ni čital. Ko je razrezala liste, je našla med njimi skrito oporoko avtorja. Oporoka se je glasila tako, da pripade tistem, ki bo prvi knjigo čital in razrezal, vse pisatelje premoženje, ki bo naloženo v tej in tej newyorški ban-

Abesinski cesar Ras Tafari, ki hoče v svoji državi, kjer je do 2 milijona sužnjev, odpraviti suženjstvo. V ta namen je povabil na konferenco Ligo proti suženjstvu.

ki. Takojšnje poizvedbe so dognale, da testament ni bil nikaka šala in dijakinja je prejela lepe novce.

Boj z roparji

Predminolo noč se je razvil v srcu Newyorka — v Manhattanu sridit boj med banditi in policijo. V boju je bilo ubitih pet oseb: 3 banditi, 1 stražnik in 1 šofer; mnogo oseb je bilo ranjenih.

18 operacij v dveh urah

V Santandru na Španskem je izvršil zdravnik dr. R. Zorilla med sejo tamkajšnjega zdravnika društva 18 operacij v gru v teku dveh ur.

Hugo Weber, brodolomec nemške križarke »Dresden«, ki so jo bili Anglezi leta 1915 potopili, na otoku Mas la Tierra, kjer živi čisto sam pravo robinzonsko življenje. Na tem otoku je pred leti živel kot Robinson angleški matroz Aleksander Selkirk.

Sest za enega

V Vili na Novih Hebridih je francosko sodišče odsodilo na smrt in dalo vpršič množice usmrtiti šest Kitajcev, ker so ubili nekega francoskega farmarja.

Sport

NEDELJSKI SPORT.

Tekma Ilirija-Primorje je končala z zmago Ilirije v razmerju 2:1.

Poleg nogometne tekme smo pa imeli v soboto in nedeljo tudi lahkoatletsko tekmovanje za prvenstvo Ljubljane. Že dolgo vrsto let se vodi borbă med Primorjem in Ilirijo. Do sedaj je se vedno odneslo Primorje zmagalo, letos je pa po večletnem presledku zmagal Ilirija, in sicer z razliko 107:74 točk. Rezultati, doseženi na tekmovanju, pa nikakor niso dobri.

V Mariboru so železničarji imeli v goeteh renomirano moštvo GAC iz Grada. V soboto so železničarji zmagali s 4:2, zato pa so v nedeljo podlegli s 4:0, toda po zelo ostri igri.

Po drugih mestih so se pa vršile tako kakor v Ljubljani zadnje ligine tekme. V Zagrebu je Gradiščanski gladko odpravil Concordio, ki je imela slab dan, z 2:0. Hašk je pa v Splitu definitivno izpadel iz tekmovanja za državno prvenstvo. Hajduk je gladko zmagal s 5:2. V naši ligi pridejo v finalne tekme za državno prvenstvo Gradiščanski, Hajduk in Concordia. V belgrajski skupini je BSK odpravil Slavijo v Sarajevo s 3:1. Jugoslavija pa Jug s 6:2. Toda Jugoslavija ne pomaga nobena »zavoda«. Prisiljeni bodo pocicati celih devet mesecov in čakati prihodnje leto, ko se prične tekmovanje po ligah znova. V tej skupini prideva v ozje tekmovanje BSK in Šaški. V vojvodinski ligi je Mačva zopet z običajnim rezultatom 1:0 odpravila Gradiščanski in si s to zmago končno pridobila sodelovanje v državnem prvenstvu. Slavija je v Osijeku premagala Vojvodino s 5:0, Bačka pa Pančevački s 5:0.

Ligino tekmovanje je končano, čez 14 dni pa prične državno prvenstvo brez naših zastopnikov. Upajmo, da bo prihodnje leto boljše.

Po sportnem svetu

Schmeling — čudežni bokser. Znani aranžer športnih prireditev v Newyorku Jimmy Johnston, ki zelo visoko ceni sedanjega svetovnega prvaka v boksu Maksa Schmelinga, pokuša na vsak način omogočiti Maksu nastop v Newyorku. Ne bo to tako lahko, kajti Schmelinga veže še pogodba z Madison Square Garden v Newyorku. Zanimivo pa je, kako se je Johnston napram novinarjem izrazil o Schmelingu. Rekel je: »Maks je čudežni bokser, ki je cel Ameriki dokazal, da nosi upravičeno kruno vseh krov v boksenskem sportu.«

Carnera noče biti vojak. Orjaški bokser Carnera, najbrži bodoči konkurenčni Schmelingu, bi imel te dni nastopiti vojaško službo v francoski armadi in sicer v mestu Strassburgu. Na ta vojaški rok pa Carnera, ki se sedaj še boks po Ameriki, niti ne misli. Težko bo francoskim vojaškim oblastem spraviti Carnera v vojaško službo. Poleg tega pa ima ta mož nemavdine mere. Stevilka njegovih čevljev je 57. S tem, da se je Carnera iztegnil vojaško službi, je gotovo rešil francosko oblast skrbni zaradi primerne obleke in čevljev.

Kolesen program. Nemci bodo v prihodnjih tednih absoluirali naslednje deloma težke mednarodne lahkoatletske tekme:

23. avgusta se bodo sprostirele v Hannoveru angleške in nemške dame. Vsaka država bo zastopana po 12 lahkoatletinah. Nemci upajo na zmago, čeprav, kakor sami pravijo, bo težko šlo.

30. avgusta pa se bo v Kölnu vršil meddržavni moški lahkoatletski turnir Anglia-Nemčija. Izid je precej negotov.

29. avgusta bo Nemčija v Bernu nastopila proti Švicarski lahkoatletski eliti. Zmagali bodo skoraj gotovo Nemci.

6. septembra pa se bodo v Parizu srečali Francozi in Nemci. Za ta nastop bodo Nemci mobilizirali vse svoje najboljše sile, ker hočejo predvse zmagati v Parizu.

Italija napreduje. Le z 78 proti 64 točkami so zmagali Ogori nad Italijani v meddržavnom lahkoatletskem turnirju. Dovolj jasno znamenje, da lahkoatletski sport v Italiji napreduje, kajti Ogori so doslej vedno, navadno še z drugo svojo garnituro odpravili Italijane.

Radio

Programi Radio-Ljubljana:

Torek, 25. avgusta: 12.15 Plošča. — 12.45 Dnevne vesti. — 13.00 Cas, plošča, borza. — 18.30 Plošča — 19.00 Prenos iz Salzburga: Čarobna piščalka — 22.00 Poročilo o šahovskem turnirju na Bledu, poroča jugoslov. prvak in velemožster dr. Milan Vidmar v slovenskem, nemškem in francoskem jeziku — 22.30 Cas, dnevne vesti, nato stonske kvintete.

Sreda, 26. avgusta: 12.15 Plošča. — 12.45 Dnevne vesti. — 13.00 Cas, plošča, borza. — 18.30 Šalonski kvintet. — 19.30 Literarna ura (Silvester Škerl). — 20.00 Poročilo o šahovskem turnirju na Bledu, poroča jugoslovanski prvak in velemožster

Josip Lavtičar:

Bled in Brixen

Zgodovinska povest iz 17. stoletja.

Ampak vas je premalo. Če takrat nič niso opravili, boste zdaj še manj. Če so jih pregnali takrat, ko jih je bilo veliko, jih bodo pregnali tudi zdaj, ko bi vse skup preštel na prstih obeh rok.

Dornu niso bili všeč ti očitki, vendar je še molčal.

Menda obhajate v begunjskem gradu tudi neko službo božjo — je zopet začel prvi. Rad bi vedel, kaj vam pridiguje tisti prerok iz Tübingena. Mislim pa tako: Ce se je naša vera ohranila že stoletja, mora biti vendar prava. Kako misliš ti?

Jaz zvesto opravljam svojo službo — je rekel Dorn — in zato nobenemu nič mar ni, kam zahajam.

Tisto je res — je pripomnil prvi. Toda Kristof, oskrbnik blejskih posestev, ni tvojih nazorov. Veš, da je on tvoji gospodar. In kaj bo rekel škof iz Brixna, ki je lastnik teh posestev?

Vnel se je hud preprič, ki ga je končal stari Petran, ko je stopil v hišo. Dovolj dolgo je že poslušal pogovore pijancev, zdaj jih ne bo več.

Se vina na mizo! so vpili gostje.

Ne zamerite možje, da vas opominim na pozno uro — je rekel Petran mirno. Pijača imate dovolj, pravzaprav že preveč; spodobi se, da gremo spati. Nič več ne prinesem.

Dornu je bilo gostilničarjevo govorjenje všeč, ker ga je rešilo opravičevanja. Plačal je in odšel. Tudi oni trije so bili kmalu na prostem. Vpili so še nekaj časa nad krčmarjem in nad Dornom; ta dva jim

dr. Milan Vidmar v slovenskem, nemškem in francoskem jeziku. — 20.30 Večer Saša Šantla: I. Uvodno besedo govori dr. Rupel. II. Gg. Drago Burger in Milan Jug pojeta Santlove pesmi. — 22.00 Čas, dnevne vesti.

Drugi programi:

Sreda, 26. avgusta.

Belgrad: 12.45 Radio orkester. 19.00 Narodne pesmi. 20.30 Radio orkester. — Zagreb: 12.30 Plošča. 20.30 Ruski večer. — Budapest: 12.05 Kvartet. 17.30 Dopoldanski koncert. 18.45 Radio orkester. 20.45 Koncert. — Dunaj: 12.40 Dopoldanski koncert. 17.20 Petje. 20.45 Poljudski koncert. 22.15 Večerni koncert. — Milan: 12.14 Lahka glasba. 17.00 Plošča. 20.45 Opereti večer. — Oslo: 20.00 Radio orkester. 22.05 Koncert. 22.35 Plesna glasba. — Praga: 19.05 Saksofon. 19.25 Naročne pesmi. 21.30 Moravska Ostrava. — Rim: 13.10 Lahka glasba. 17.30 Pester koncert. 20.33 Igra. 21.00 Italijanska glasba, operetska glasba. — Toulouse: 12.45 Simfonični orkester. 13.15 Plesna glasba. 19.45 Koncert vojaške godbe. 21.00 Opera glasba. 22.00 Plošča. — Stuttgart: 12.35 Plošča. 17.00 Popoldanski koncert. 19.45 Pester večer. 21.15 Radio orkester.

Št. Peter

Spomladni bodo baje začeli popravljati pokopališče, kar toplo pozdravimo. Stanje, ki tam vlada je tako, da je nemogoče, da bi mogel kdorkoli biti zadovoljen. Pa tudi lastniki gomil naj bi nekoliko bolj skrbeli tudi že leto za svoje rajne.

Svoječas je bil osnovan odbor za postavitev spomenika v vojni padlim iz naše župnije in se je že nekaj nabralo. Sedaj je pa že precej časa vse tisto. Zeleli bi, da se stvar izpelje. Pri tem izpodbijamo misel nekaterih, da bi spomenik stal na pokopališču, ko imamo vendar tako primeren prostor okrog cerkve in kjer bi ga videli vsak dan.

Smrd zadnji čas precej kosi po naši fari. V enem tednu smo imeli kar štiri mrlje. Med drugim je odšel po plačilo »Drobčev« oče iz Zabnikovja, dolgoletni klijučar cerkve sv. Neže na Zaloki. Blag mu spomin!

Po naših goricah se obeta letos zopet dobra vinska letina, če ne bo hudega. Žal le, da se ne da vnoviti in se bo zopet točilo po raznih »puščankib«, zakar je že zmeraj dovolj denarja. — Ker je danes tako slaba kupčija z vinom in tudi ne kaže izboljšanja, bi posestniki bolj pametno naredili, ako bi se posvetili bolj sadnjerej.

Wiener Messe

6. do 12. septembra 1931 (Rotunda do 13. septembra)

Posebne prireditve:

Pohištvo / Reklama / Svetlobna reklama Salon za modno kužuhovino / Dunajske modne pletenine / Razstava »Novodobne opreme za kuhinjo na plin. / Elektrika v gospodinjstvu. Radio in slab tok. / Pisarnische potrebitvine Sejm zelenega in patent pohištva / Razstava branič in nastadil / Stavbarstvo in gradnja cest / Tehničke novosti in iznajdbe / Poljedeljska in gozdarska razstava / Avstrijska zimska-sportna razstava.

Nobenega vizuma! S sejmsko izkaznico in potnim listom prost prestop na meji v Avstrijo. Ogrski tranzitni vizum se dobi na meji proti predložitvi sejmske izkaznice. Znatne vozne olajšave na jugoslovanskih, ogrskih in avstrijskih železnicah, na Donavi, Jadranem morju ter na rakoplovih. — Pojasnila vseh vrst kakor tudi sejmske izkaznice (po Din 50) — se dobe pri

Wiener Messe A. G., Wien VII. takor tudi — v dobi lipškega jesenskega sejma — pri Auskunftsstelle in Leipzig Oesterr. Messehaus in pri časnih zastopnikih v Ljubljani:

Avtropski konzulat, Dunajska cesta 31 Zveza za tujski promet v Sloveniji »Putniki«, Dunajska cesta 1 in podružnica Hotel »Miklič« vis a vis glavnega kolodvora.

Naročila na vstopnice prosimo brzovano:

WIEN VII., KAISERSTRASSE 115

Največje privlačnosti dunajskega velesejma

tvori velikanska

MODNA REVJJA

modne veletrvrke JULIUS KRUPNIK, WIEN ki se vrši v ponedeljek dne 7. septembra ob pol 8. uri zvezter v veliki dvorani dunajske koncertne palače (Konzerthaussaal)

Naročila na vstopnice prosimo brzovano:

WIEN VII., KAISERSTRASSE 115

Dirke na Ljubelju

V nedeljo, dne 23. avgusta 1931 ponovno

velik uspeh

na

PUCH - motornem kolesu typa 250

Uroč na typa 250 z lakovito zmaga v kategoriji do 250 ccm in do 350 ccm Karner-Klagenfurt drugi v kategoriji do 250 ccm

Prodaja PUCH motornih koles:

VIKTOR BOHINC, Ljubljana, Dunajska cesta „JUGOSTEYR“, Ljubljana, Miklošičeva cesta 36

Jabolka

izredno lepe, fine vrste razpoljila v zabojsih po dnevnih cenah

LOVRO PETOVAR - Ivanjkovec

Istotam se dobe

„Reform“ - steklenice

za vkuhanje sadja in povrtnin z vsemi tozadenvimi potrebščinami. Cenik na razpolago.

Zemljišče za tovarno

ca. 5—10.000 m², z lastnim železniškim tirom, tik postajajo, sredi Slovenije, naprodaj. — Dopisi pod Šifro: »Tovarnac na podružnico Slovenia v Celju.«

Tudi vnaši podružnici

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 5 (paviljon)

lahko plačate naročino za »Slovenac«, »Domoljub« in »Bogoliuba«, naročate inserate in dobrite razne informacije. — Poslovne ure od pol 8 zjutraj do pol 1 popoldne in od 2 do 6 popoldne. Telefonska štev. 3030.

Vsem, ki so nam ob briðki izgubi dobrega očeta

prof. Mateja Voduška

izrekli sočutje, obdarili ga s cvetljem in spremili na zadnjem potu, se iskreno zahvaljujemo

usi žalujoci.

pa nista odgovarjala. Zato so šli svojo pot naprej.

»Ljudje torej vedo, da se družim z evangeljskim — je nirmral Dorn pred seboj. »Tako malo nas je, in nam vendar ne dajo miru.«

Slabe volje je dospel do lovskih koč, ki je bila pod veliko skaljo zgrajena, tako da je nekaj skalovja nadkrilovalo kočo, nekaj koče pa je bilo pod lesenim nadstrešjem. Odklenil je vrata in izkresal luč. Nekogar ni imel pri hiši, da bi mu bil zakuril sobo in skuhal večerjo. Le dva priklenjena lovskih psa sta ga pozdravljala. Imel je sicer ženo, to je pa, ker mu ni bila všeč, odslovil in postal samotar. Hodil je kot lovor brikenskih škofov, gospodarjev blejskih posestev, po koprivniških in gorjuških gorah, nadzoroval gozdne in zasledoval divjadično. Službo je vestno opravil. Zato mu je grajski oskrbnik Krištof zaupal in ga prispeval najbolj zanesljivim graščinskim uslužencem.

Tisto noč, preden je šel Tomaž Dorn spat, je pogledal še enkrat po jasnom nebu, da bi opazil zvezdropatico. Pa se je že skrila za gor.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1.50 Din ali vsaka beseda 50 par.
Najmanjši oglas 5 Din. Oglaši nad devet vrstic se računajo više.
Za odgovor znamko — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjam.

Užbeščijo

Denar

Dijaki

Kdo bi posodil

40.000 do 50.000 Din na sigurno mesto. Plaćam hranične obresti, poleg tega dobi lepo stanovanje in hrano brezplačno. Ponudbe na oglašni oddelku »Slovenca« pod št. Ljubljana.

Sofr-mehanik

večletna praksa, zmožen vseh popravil, trezen, pošten, išče mesto takoj ali pozneje. Opravljal bi tudi druga dela. Zmožen slov., nemškega in srbohravškega jezika. Cenjene ponudbe na oglašni oddelku »Slovenca« pod »Sofr-mehanik« 31.

Čamernikova šferska šola

Ljubljana, Dunaška c. 36 (Jugo-avto). Prva oblast.

koncessjonirana Prosočna št. 16 zaston Pišite pon!

Privatna nastava

(prej šola »Hajduški«) sprejem za vse razrede gimnazije. Pension. Pisati na: Njegoševa ulica 29, Beograd.

Učenkam pletiljam

brezplačen pouk, če si nabavijo pri nas pletilni stroj. »Tehna« družba, Ljubljana, Mestni trg 25/I.

Objave

Vpisovanje

v franski otroški vrtec pri frančiškankah, Gorupova 17, 1., 2., 3. septembra od 3—7 popoldne. Solinina mesečno 55 Din.

Stanovanje

Inserenti naj dvignejo ponudbe pod sledičimi šiframi:

št. 8151

št. 8316

Apreter št. 7901

Enonadstropna hiša

Dobro ohranjena model 6

Dober plačnik

Miren

Mirno in snažno

Najemnina nizka

Nameščenje

Nekadilec

Plaćam naprej

Plaćam takoj

Pošten št. 9669

Prva moč

Šiguren 28

Uradnik

Varčna in poštana

Vestna 16

Vojaščine prost

Boljšo gospodično

ali gospoda sprejem na zdravo domačo hrano.

Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9742.

Grafiolog in hirofot

N. Sadluki, v Ljubljani.

Cita: karakter, preteklost,

sedanjost in bodočnost.

Sprejema vsak dan od

9—12 in od 2—7. Naslov:

Ljubljana, hotel »Slovenca« II. n., soba 64.

Klavirje in glasbila

zaradi opustitve trgovine na Mestnem trgu prodam

pod tovarniško ceno in na najmanjše obroke.

Alfonz Breznik

Ljubljana, Mestni trg št. 8

Zahvala

Ob priliki prebridke izgube naše nad vse ljubljene mame, stare mame in teče, gospe

Elizabete Gašperin

izrekamo tem potom svojo najglobljivo zahvalo č. oo. franciškanom, gg. zdravnikom za požrtvovalno nego, večemu pevskemu zboru za pretresljive žalostinke, številnim darovalcem vencev in cvetja, vsem, ki so kakorkoli izrazili sožalje ter vsem onim, ki so kljub slabemu vremenu od blizu in daleč s svojo navzočnostjo počastili spomin preblage nam pokojnice.

Rozna dolina, dne 25. avgusta 1931.

ŽALUJOČI OSTALI.

Ant. Rud. LEGAT ov Enoletni TRGOVSKI TEČAJ MARIBOR, VRAZOVĀ ULA Začetek dne 9. sept. 1931

Dva dijaka

iz boljše družine se sprejmeta na stanovanje in polno oskrbo. Klavir in kopalnica v hiši. Vpravati je pri podružnici Slovencev v Celju.

Dve dijakinja

z vso oskrbo ali pa samo

na stanovanje, sprejem Florjanska ulica 21.

Dva dijaka

se sprejmeta na stanovanje. Grubarjevo nabrežje št. 8.

Dva dijaka (-inji)

sprejemem v vso oskrbo.

Svetla in solnčna soba.

Naslov v oglasnom oddelku »Slovenca« pod št. 9743.

Dva dijaka

sprejemem na hrano in

stanovanje v čisto in

zračno sobo. Naslov v

upravi »Slovenca« pod št. 9443.

Učenkam pletiljam

brezplačen pouk, če si

nabavijo pri nas pletilni

stroj. »Tehna« družba,

Ljubljana, Mestni trg 25/I.

Stanovanja

trisobno, v 1. nadstropju,

oddam s 1. sept. za Bež-

gradom; kopalcna, priti-

kline. Naslov v upravi

»Slovenca« pod št. 9629.

Stanovanje

2 večji in 2 manjši sobi,

soba za služenje, kuhinja

in pritikline, tik sodišča,

se odda za 1. november.

Natancne ponudbe z opis-

om rodbinskih članov

pod zn. »Mesečno 1800«

na upravo »Slovenca«.

Sobi

v vili »Kras«, Pleteršni-

kova, 24, odda dr. P.

Dve dame

brez otrok iščeta dvo-

sošno stanovanje. Naslov

v upravi »Slovenca« pod št. 9516 na upravo »Slo-

venca«.

Vnajem

Poslovni lokal

na Dunajski cesti št. 29,

I. nadstr., so se 1. sept.

na razpolago. Poizve se

istotam.

Pisarno

eno sobo s posebnim vho-

dom z uporabo telefona,

na Miklošičeve cesti v pri-

stojliju, ugodno oddamo.

Naslov v upravi »Sloven-

ca« pod št. 9591.

Lokal

dvoma prostora z izložbo, v

centru Ljubljane, iščem.

Ponudbe pod »Centrum«

št. 9566 na upravo »Sl.

II. n., soba 64.

Razno

boljšo gospodično

ali gospoda sprejem na

zdravo domačo hrano.

Naslov v upravi »Slovenca«

pod št. 9742.

Klavirje in glasbila

zaradi opustitve trgovine na

Mestnem trgu prodam

pod tovarniško ceno in na

najmanjše obroke.

Alfonz Breznik

Ljubljana, Mestni trg št. 8

Zahvala

Ob priliki prebridke izgube naše nad vse ljubljene

mame, stare mame in teče, gospe

Elizabete Gašperin

izrekamo tem potom svojo najglobljivo zahvalo č. oo. franciškanom, gg. zdravnikom za požrtvovalno nego, večemu pevskemu zboru za pretresljive žalostinke, številnim darovalcem vencev in cvetja, vsem, ki so kakorkoli izrazili sožalje ter vsem onim, ki so kljub slabemu vremenu od blizu in daleč s svojo navzočnostjo počastili spomin preblage nam pokojnice.

Rozna dolina, dne 25. avgusta 1931.

ŽALUJOČI OSTALI.

za takoj sprejme. FOTO KUNSEK, CELJE.

GREŠITE MNOGO

ako ne čitate redno

SLOVENCA

za takoj sprejme. FOTO KUNSEK, CELJE.

GREŠITE MNOGO

ako ne čitate redno

SLOVENCA

za takoj sprejme. FOTO KUNSEK, CELJE.

GREŠITE MNOGO

ako ne čitate redno